MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

PREDLOG

Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Koper za obdobje 2018 – 2022

Oktober 2018

Številka: 842-4/2017
Datum:

VSEBINA

	STRAN
UVOD	3
1. ZNAČILNOSTI OBMOČJA OBČINE	4
2. VEČJE NEVARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE	13
3. STANJE VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	24
4. TEMELJNI CILJI VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	36
5. RAZVOJ PREVENTIVNIH DEJAVNOSTI	41
6. RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI TER SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ	42
7. USMERITVE ZA IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE	48
8. SMERNICE ZA RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO	49
9. ODPRAVLJANJE POSLEDIC NESREČ TER ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH SREDSTEV ZA VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI	50
10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	51
VIRI	52

UVOD

Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Koper za obdobje 2018 – 2022 je izdelan skladno z 43. členom Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur.l. RS, št. 51/06 – UPB, 97/10 in 21/18 – ZNOrg) in 4. členom Odloka o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Koper (Ur.l. RS, št. 4/2016) ter je skladen z Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 (Ur.l. RS, št. 75/16). Pri izdelavi so bila upoštevana izhodišča določena s Programom varstva pred požarom v Mestni občini Koper za obdobje 1997 – 2005 (izdelan aprila 1997, dopolnjen oktobra 2000) in Programom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Koper 2006 – 2010 (št. K824-6/2005, z dne 20.07.2006).
Na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami so pri razvoju zmogljivosti ter sil za zaščito, reševanje in pomoč določene kadrovske in materialne potrebe za delovanje Civilne zaščite skladno s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Ur.l. RS, št. 104/08).
Program varstva pred požarom je izdelan skladno z Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Gasilska brigada Koper (Uradne objave, št. 16/97 ter Ur.l. RS, št. 61/2004 in 58/2017) ter upoštevani so predlogi podani v Elaboratu o organiziranosti in opremljenosti gasilskih enot za območje Mestne občine Koper za obdobje 2015 – 2020 (Protr d.o.o., maj 2015). Notri so zajete investicije iz Programa kadrovskih in materialnih potreb Javnega zavoda Gasilska brigada Koper v letih 2016 - 2020 (št. 051-1051/15 z dne 5.11.2015) ter Srednjeročnega programa nabave vozil in opreme za društva OGZ Koper od leta 2017 do 2022 (št. 297/1-2017 z dne 10.07.2017).

Stalnico ogrožanja varnosti Republike Slovenije, njenih državljank in državljanov, premoženja, kulturne dediščine, okolja in drugih dobrin predstavljajo naravne in druge nesreče, ki so posledica geografskih, poselitvenih in drugih značilnosti državnega ozemlja. Zaradi podnebnih sprememb naravne nesreče kot so neurja s točo in močnim vetrom, poplave in plazovi, suša in druge postajajo čedalje pogostejše in bolj intenzivne. Varnost in blaginjo prebivalcev Republike Slovenije ter mestne občine Koper ter okolja v katerem živimo, ogrožajo tudi okoljske nesreče in prekomerno obremenjevanje ter uničevanje naravnih dobrin, zdravstveno epidemiološka ogrožanja in drugi škodljivi pojavi. Glede na značilnosti sodobnih nevojaških in kompleksnih virov ogrožanja pa niso izključeni tudi čezmejni škodljivi vplivi takšnih pojavov in nesreč iz drugih držav na območje mestne občine Koper . Manj verjetni so pojavi terorizma in uporabe sredstev ter orožij za množično uničevanje. Dolgoročno je malo verjetno ponovno intenziviranje vojaških virov ogrožanja v regiji. Občutljivost mestne občine Koper na različne vire ogrožanja še posebej povečuje njena geografska pestrost, omejenost naravnih virov in prostora, majhnost ozemlja, prehodnost in policentrična poseljenost.

Zagotavljanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki vključuje tudi okoljske, industrijske ter druge nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, pa tudi pred pojavi terorizma in različnimi oblikami množičnega nasilja ter drugimi nevojaškimi in vojaškimi viri ogrožanja, je zato trajen življenjski in strateški cilj razvoja mestne občine Koper.

1. ZNAČILNOSTI OBMOČJA OBČINE

1.1 Geografski položaj in lega

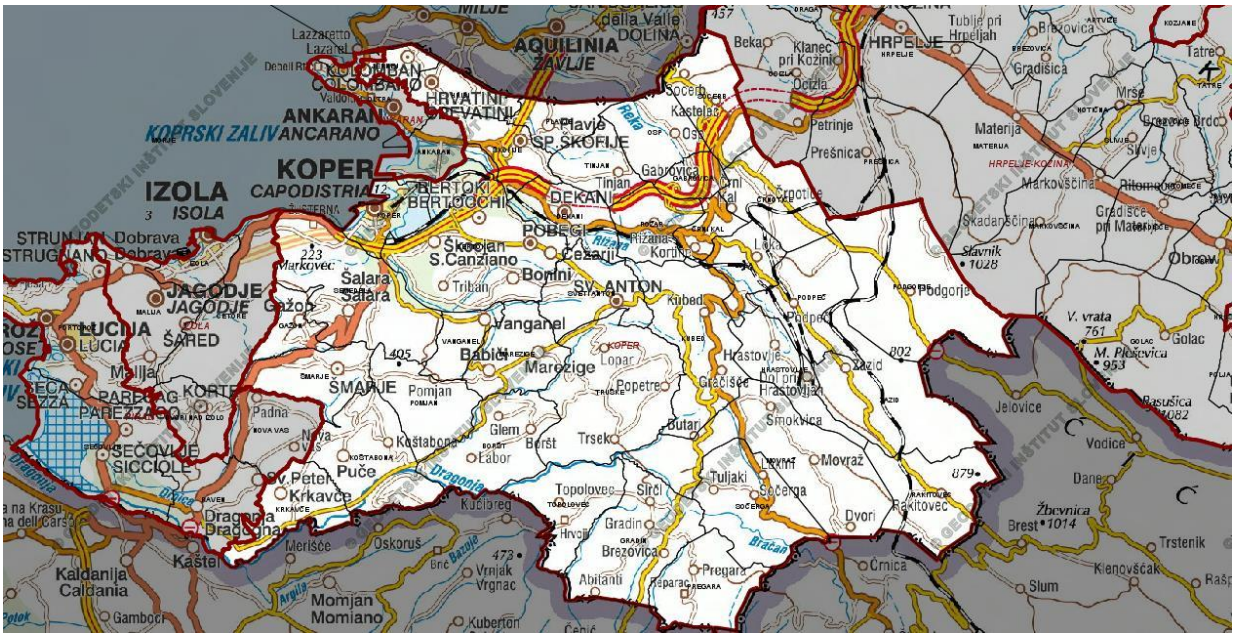

Mesto Koper, ki je največje naselje v občini je upravno-politično, gospodarsko in kulturno središče občine, leži na 45°32`5" severne širine in 13$^{O}$45`5" vzhodne dolžine.

Mestna občina Koper je ena od enajstih mestnih občin v Republiki Sloveniji. Sedež občine je mesto Koper, ki je dvojezično. Njegovo italijansko ime je *Capodistria*. Ekonomsko gledano predstavlja enega od najrazvitejših področij Slovenije, zahvaljujoč privlačni sili koprskega pristanišča Luke Koper, ki je ena glavnih jadranskih luk in glavna tovorna postaja za velik del Srednje Evrope. Poljedelstvo, ki je nekdaj predstavljalo glavno dejavnost, je danes omejeno na

oljkarstvo in vinogradništvo, s katerima se ukvarjajo predvsem v zaledju občine. V porastu so dejavnosti, ki so vezane na storitve, pristanišče ter terciarni in kvartarni sektor. Prometne povezave so dobre zahvaljujoč cestnim priključkom na slovensko, hrvaško in italijansko cestno omrežje. Nove možnosti na področju znanstvenega raziskovanja nudi Univerza na Primorskem, ki ima sedež v Kopru.

Naselja v občini:

Abitanti, Babiči, Barizoni, Belvedur, Bertoki, Bezovica, Bočaji, Bonini, Boršt, Bošamarin, Brezovica pri Gradinu, Brežec pri Podgorju, Brič, Butari, Cepki, Cerej, Dekani, Dilici, Dol pri Hrastovljah, Dvori, Čentur, Čežarji, Črni Kal, Črnotiče, Fijeroga, Gabrovica pri Črnem Kalu, Galantiči, Gažon, Glem, Gradin, Gračišče, Grinjan, Grintovec, Hrastovlje, Hrvatini, Jelarji, Kampel, Karli, Kastelec, Kolomban, Koper, Koromači-Boškini, Kortine, Kozloviči, Koštabona, Krkavče, Krnica, Kubed, Labor, Loka, Lopar, Lukini, Manžan, Marezige, Maršiči, Močunigi, Montinjan, Movraž, Olika, Osp, Peraji, Pisari, Plavje, Pobegi, Podgorje, Podpeč, Poletiči, Pomjan, Popetre, Prade, Praproče, Predloka, Pregara, Premančan, Puče, Rakitovec, Rižana, Rožar, Sermin, Sirči, Smokvica, Socerb, Sočerga, Sokoliči, Spodnje Škofije, Srgaši, Stepani, Šalara, Šeki, Škocjan, Šmarje, Sveti Anton, Tinjan, Topolovec, Trebeše, Triban, Trsek, Truške, Tuljaki, Vanganel, Zabavlje, Zanigrad, Zazid, Zgornje Škofije, Župančiči

***Tabela 1**: Statistični podatki za Mestno občino Koper*

Geografski položaj mesta:	45° 32' 5'' s. z. š. 13° 45' 5'' v. z. d.
Velikost ozemlja (km^2):	303,2
Nadmorska višina:	od 0 do 1028 m (Slavnik)
Najvišje ležeče naselje (m):	Rakitovec (533)
Dolžina vseh meja občine:	124,718
Dolžina obale (km):	8
Železnice (km):	48,3
Državne ceste (km):	107,85
Občinske ceste (km):	487
Vodovodno omrežje (km):	581,4
Število naselij:	104
Število krajevnih skupnosti:	22
Prebivalstvo - december 2016	
v občini	51.140
v mestu	25.306
gostota na km ^{2}(občina)	168,7

gostota na km ^{2}(mesto)	1946,6
površina mestnega naselja km ^{2}	13,0
Klima	
Povprečna poletna temperatura:	21,9° C
Povprečna zimska temperatura:	4,8° C
Sončni dnevi/leto:	102
Deževni dnevi/leto:	111
Osveženo: april 2017	

1.2 Geološko - morfološke in topografske značilnosti

Območje Mestne občine Koper predstavlja razgiban gričevnat svet, ki se ob črti Osp-Črni Kal-Zazid-Movraž, hitro dviga v strmih pobočjih na kraško planoto. Na južni strani so značilna srednje strma pobočja, prepredena s številnimi hudourniškimi grapami. Ob obali so karakteristična zelo strma flišna pobočja, izpostavljena intenzivni eroziji in izpiranju. Ob iztokih rek Rižane, Badaševice in Dragonje so večje ravnice.

V geološko-morfološkem pogledu se območje Slovenske Istre deli na nižje ležeče flišno gričevje, iznad katerega se dviga prostrana kraška planota. Podgorski kras se spušča proti flišnemu gričevju v treh strukturnih stopnjah. Šavrinska brda so sestavljena iz eocenskih peščenjakov in laporja, na robovih pa jih obkroža plast eocenskih apnencev. To gričevje se po značilnostih reliefa in po prijetni zeleni barvi močno razlikuje od Krasa. Proti zahodu flišne kamenine vedno bolj prevladujejo in zavzemajo celotno območje do morske obale. Glavni kamenini sta peščenjak in lapor, temeljni sestavini pa pesek in glina, ki jima je primešan apnenec. Obe kamenini sta slabo odporni ter pod vplivom zraka in vode naglo razpadata. Preperevanje je naglo in zato tudi erozija pobočij močna. Kulturne terase z zaščitnimi zidovi jo marsikje omilijo, tam pa, kjer teh teras ni (okolica Gradina in Pregare), so vidna gola flišna pobočja.

Obrežje je zelo razčlenjeno: vode, ki se iztekajo v morje, so izdolble doline in zatoke, v katere so nanesle pesek in blato ter tako ustvarile obsežne obrežne ravnice. Na območju, kjer segajo flišne plasti do morja, je morje v lapor naglo napredovalo in ustvarilo visoke strme stene ter izoblikovalo klif.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da je višinska razgibanost območja občine relativno velika. Tako je mesto Koper (staro mestno jedro) z nadmorsko višino 12 m obdano z depresijskim območjem semedelske in ankaranske bonifike ter škocjanskim zatokom. Proti jugu in vzhodu se gričevnati svet polagoma dviga - najvišje ležeča naselja so Gradin na nadmorski višini 476 metrov, ter Podgorje in Rakitovec in Zazid z nadmorsko višino, ki nekoliko presega 500 metrov. Najvišja nadmorska višina je na Slavniku in sicer 1028m.

1.3 Hidrografske razmere

Najpomembnejši vodotoki na območju občine so: Rižana s pritoki, Badaševica s pritoki ter na južnem obrobju občine gornji del Dragonje s pritoki. Splošna značilnost vseh treh vodotokov so velika nihanja v velikosti pretokov, ker so vsi (skupaj s pritoki), izrazito hudourniškega značaja. Posebno za prvi dve reki je značilno, da tečeta po relativno kratkih ozkih dolinah, z izrazito hudourniškimi pritoki, ki ob močnih nalivih hitro narastejo ter z obilico vode prinesejo v glavno strugo tudi mnogo drugega materiala. Za Rižano in Badaševico je značilno, da so posebno ob izlivu in deloma tudi v spodnjem toku, prisotni močni vplivi plimovanja morja.

Rižana je izrazit hudournik, v morje se izliva severovzhodno od Kopra. Njena dolžina znaša 14,3 km. Ekstremne količine pretoka znašajo: največ do cca 163 m^3/sekundo in najmanj cca 200 l/sekundo.
Badaševica je izrazito hudourniška, dolga 9,8 km. Po izvedeni regulaciji in preusmeritvi na južni rob semedelske bonifike se izliva v morje pri "Slavniku". Maksimalni pretok znaša do cca 73m^3 na sekundo, v sušnih obdobjih je pretok enak biološkemu minimumu, ki se regulira z izpustom iz Vanganelske akumulacije. Zaradi hitrega naraščaja pretoka ob večjih nalivih predstavlja, skupaj s pritoki, poplavno nevarnost za kmetijske površine v Vanganelski dolini in stanovanjsko naselje Šalara (Vanganelska cesta in Partizanska cesta), ter območje tovarne Tomos in območje Ulice 15. maja.
Dragonija je najbolj razvejana hudourniška reka, ki ob povečanih padavinah ogroža predvsem niže ležeča kmetijska zemljišča in ob njej speljane lokalne in krajevne ceste. V tem pogledu je najbolj izpostavljen lokalni cestni odsek od odcepa z Boršt pa vse do meje z občino Piran.

V letih 1962-63 je bila jugovzhodno od naselja Vanganel zgrajena **vodna akumulacija Pregrada Vanganel**. Za pregrado je poplavljenih 4,2 ha površine in akumuliranih do 230.000 m^3 vode, ki služi za namakanje kmetijskih površin in vzdrževanje biološkega minimuma v Badaševici. Vodni val, ki bi nastal ob porušitvi pregrade ob polni akumulaciji, bi ogrozil del naselja Vanganel.

Morska obala meri 8 km. Poprečna globina priobalnega morja znaša 17 m. Glavni morski tok poteka vzdolž celotne obale v smeri od JZ proti SV.
Čeprav morje s svojimi vplivi sega globoko v notranjost, pa so le ti preko plimovanja in valov, najbolj izraženi ob obalnem robu. Valovi, ki nastajajo kot posledica močnih vetrov (burja, jugo, maestral), dosežejo maksimalno višino do 3,5 m in dolžino do 10 m. Zadnja leta se pojavljajo neurja s tramontano, katera povzročajo škodo na plovilih in objektih na obali. Negativni vpliv teh valov se odraža predvsem na odseku magistralne ceste med Žusterno in mejo z Občino Izola ter na varovalnem nasipu ob ankaranski bonifiki.
Po ureditvi obalnega roba od Semedele do tovornega pristanišča, ekstremno visoke plime ne ogrožajo več objektov ob obalnem robu. Določena nevarnost kratkotrajnega zalitja površin na semedelski in ankaranski bonifiki nastopi, ko se pojavi kombinacija visoke plime, ki je ob nizkem zračnem tlaku še višja in visoki valovi, ki jih povzroča sunkovit veter "jugo".

1.4 Klimatske značilnosti

Klimatske razmere v priobalnem pasu imajo izrazito mediteranske značilnosti (mile zime in zelo topla poletja), v zalednem območju so poleg teh prisotni tudi celinski in severnoatlantski vplivi.
Pogostost toplih in vročih dni je v obeh delih območja skoraj izenačena v povprečju, medtem, ko lahko v posameznih letih močno niha. Število sončnih dni na leto je 102 , medtem ko je število deževnih dni 111.
Povprečne mesečne temperature nihajo med 25,6^{O}C v juliju in 3,5^{O}C v januarju. Povprečna letna temperatura zraka pa znaša 14,5^{O}C. Povprečna poletna temperatura: 23,1° C, povprečna zimska temperatura: 2,3° C. Pod ničlo pade temperatura zelo redko, pa še to večinoma v jutranjih urah. Dnevi s povprečno temperaturo pod ničlo so zelo redki. Vzrok ekstremnim padcem temperature je burja, ki močno ohladi ozračje.
Padavine so glede letne količine normalne, niso pa enakomerno porazdeljene. Letno povprečje padavin za daljše obdobje znaša 1030 mm, vendar so lahko vrednosti po posameznih letih dokaj različne - celo do 55%. Še večje razlike nastopajo pri posameznih mesecih v različnih letih. Značilnost poletnih mesecev je, da so takrat padavine redkejše, vendar lahko zelo intenzivne v obliki neviht s strelami in močnim vetrom ter močnimi plohami. Snežne padavine so na območju občine le redek pojav. Zgodi se, da na više ležečih območjih občine zapade tudi več snega, ki pa hitro skopni. Povprečno sneži 3-4 dni na leto, dokaj pogoste so tudi zime brez snega.
V tem pogledu nekoliko odstopata le območji KS Rakitovec in KS Podgorje. Tu se sneg lahko zadrži tudi dlje in povzroči motnje v prevoznosti cest in oskrbi.
V zimskih mesecih se pogosto pojavljajo nenadni vremenski preobrati, katerih posledice so lahko, posebno na zgornjem območju, kratkotrajne močne poledice.
Pogost pojav na območju občine je tudi suša, ki se pojavlja ob daljših obdobjih brez padavin. To se dogaja predvsem poleti (julij, avgust), ko vročina in stalna vetrovnost hitro izsuši kraška pa tudi flišna tla. Manj intenzivni učinki se pojavljajo ob suši v zimskih mesecih (januar, februar), je pa ta suša nevarna zaradi tega, ker jo pogosto spremlja burja (zelo suh veter, ki lahko doseže močne sunke). Posledica je veliko požarov v naravi, ker je to obdobje čas intenzivnega čiščenja in priprave obdelovalnih površin za zgodnjo setev.
Medsebojno mešanje različnih klimatskih vplivov (mediteranskega, severnoatlantskega in panonsko-sibirskega) na območju občine ima lahko, posebno v poletnih mesecih (julij, avgust, september), za posledico nenadne močne nevihte, ki so sicer kratkotrajne, vendar z veliko količino dežja - pogosto pomešanega s točo, strelami in močnimi sunkovitimi vetrovi različnih smeri, ki pogosto zapihajo tudi z jakostjo viharnega vetra.

1.5 Demografske in naselitvene značilnosti

Občina Koper ima 51.140 prebivalcev v 104 naseljih, kar pomeni povprečno gostoto naseljenosti 168,7 ljudi na kvadratni kilometer, v mestu pa 1946,6 na kvadratni kilometer-
Značilnost občine je močno razvit priobalni pas, ki je zožen na ožji pas ob mestu Koper (25.306 prebivalcev) ter zaledje, ki se globoko zajeda v notranjost Istre, za katerega je značilno veliko število majhnih naselij. V zaledju je še vedno prisotna depopulacija in deagrarizacija območja z

nizko oskrbo ter slabšo komunalno in prometno urejenostjo, vendar se stanje posebno v zadnjih letih bistveno izboljšuje.
Območja za poselitev, industrijska območja ter infrastrukturni objekti in naprave so bila v dosedanjem razvoju usmerjena pretežno na ožji priobalni pas, ki zajema urbano območje Kopra s primestnimi naselji.
Koncentriranost delovnih mest v obalnih naseljih, povzroča veliko dnevno migracijo delovne sile.

1.6 Gospodarstvo in prometna infrastruktura

V občini je do nedavno imela pomembno vlogo kovinsko predelovalna in kemična industrija, katere obseg se je zaradi spremenjenih pogojev gospodarjenja bistveno zmanjšal.
Industrijskih podjetja v tehnoloških procesih uporabljajo, skladiščijo, predelujejo oziroma izdelujejo nevarne snovi in kot taka predstavljajo večje možne onesnaževalce okolja z nevarnimi snovmi. Čeprav je stanje v teh podjetjih zaradi prestrukturiranja in drugih dejavnikov dokaj različno in se spreminja, je potrebno izpostaviti pomembno pozitivno dejstvo, da se je ob posodobitvah proizvodnje v zadnjih letih, v proizvodne procese vključevalo tehnologijo, ki bistveno manj obremenjuje okolje.

Turizem je kot perspektivna panoga za občino, v dograjevanju in razvoju. Tranzitnih in stalnih gostov je največ v poletnih mesecih. V perspektivi je pričakovati porast števila tranzitnih gostov.

Po recesiji v gradbeništvu, ki je prizadela tudi gradbena podjetja v naši občini, se je gradbena operativa prestrukturirala in bistveno zmanjšala. Kljub temu, pa imajo obstoječe gradbene organizacije zadostne kapacitete za učinkovito posredovanje v primeru večjih nesreč.

V kmetijstvu prevladuje, predvsem vinogradništvo, sadjarstvo in zelenjadarstvo. Živinoreja je zelo slabo razvita in ima trend upadanja. Zato je tudi vedno več zaraščenih površin s travo in podrastjem, kar neposredno zmanjšuje prehodnost in povečuje požarno ogroženost naravnega okolja.
V zadnjih letih, ko se število delovnih mest v industriji in spremljajočih dejavnostih vztrajno zmanjšuje, se obdelava zemlje, predvsem na kvalitetnejših legah v dolinah rek (Rižane, Badaševice, Dragonije) ponovno povečuje, medtem ko je v zaledju še vedno prisotna stagnacija.

Vasi in naselja v občini so med seboj povezana z dokaj razvitim cestnim omrežjem, ki je skoraj v celoti asfaltirano. Občina je povezana z notranjostjo države z avtocesto in glavno cesto cesto. Situacija je najbolj kritična v poletnih mesecih in ob vikendih, ko se izredno poveča potniški promet. Ceste so zaradi prehodov državne meje, zlasti z R Hrvaško, preobremenjene in se močno zmanjša propustnost.
Druga specifičnost cestnega prometa je v tem, da sta tu prisotna še dva izrazito obremenjena cestna odseka: križišče Ankaran - mejni prehod Sočerga in križišče Ankaran - mejni prehod Dragonja po katerih poteka velik tranzitni promet iz smeri Italije in notranjosti Slovenije proti Hrvaški.
Občina je z notranjostjo države povezana tudi z enotirno železniško progo Koper - Prešnica.

Poleg navedene cestne in železniške infrastrukture je v občini še luka, manjše potniško pristanišče ter marina.

Podatki o avtocesti - odsek Klanec - Ankaran:

Dolžina: 14,9 km (Sermin - Socerb - 10,5 km; Socerb - Klanec - 4,4 km)

Večji objekti:

Viadukt bivje: 555m
Predor Dekani 2200m
Viadukt Črni Kal - 1065m
Predor Kastelec - 2320m
Predor Markovec – 2175m

Poseben problem predstavljajo predori Dekani, Kastelec in Dekani zaradi možnosti nastanka požara v tunelu. Predori imajo urejene ustrezne požarnovarnostne ukrepe (dve cevi, ventilacija v primeru požara, oprema za začetno gašenje, video nadzor in požarna detekcija, načrt ukrepanja, itd..). Najbolj neugoden dogodek v predoru je požar avtocisterne, napolnjene z vnetljivo tekočino. Gasilska brigada Koper je ustrezno opremljena in usposobljena za posredovanje ob požarih in nesrečah z nevarno snovjo v tunelih.

Dodatno nevarnost za nastanek nesreč predstavlja železniški promet na relaciji Koper – Divača. Gre za enotirno železniško progo, ki je maksimalno obremenjena in predstavlja ozko grlo razvoja. Velika gostota prometa, prisotnost vseh vrst blaga in drugi dejavniki pogojujejo možnost nastanka prometnih nesreč z zelo hudimi ali celo katastrofalnimi posledicami. Železniška proga po kateri se prevažajo milijoni ton blaga vseh vrst, tudi nevarnih snovi, poteka po najbolj občutljivih predelih vodozbirnega območja izvira reke Rižane. Ocenjuje se, da ta proga, ki ni opremljena z ustreznimi lovilci za primer nesreče z nevarnimi snovmi, predstavlja pereč vir ogrožanja podzemnih zalog pitne vode. Odsek žel. proge od postaje Črnotiče (na kraškem robu) do Mostičja v dolini pa je v vsakem daljšem obdobju sušnega vremena stalno prizorišče nastajanja požarov ob progi. Ti nastajajo zaradi nepravilnega zaviranja (odletavanje razžarjenih kosov zavornih cokel) in neočiščene okolice proge, kjer je suha trava in drugo suho vnetljivo rastlinje.

1.7 Oskrba

Preskrba občine z osnovnimi energetskimi resursi in drugimi potenciali za normalno življenje stalnih prebivalcev ter turistov je v določeni meri pogojena z infrastrukturnimi povezavami z ostalimi deli države.

Predvsem to velja za preskrbo z električno energijo. Ta poteka po nadzemnih visokonapetostnih vodih, ki so dokaj ranljivi. Električno omrežje pokriva vsa naselja v občini in je dobro vzdrževano. Omrežje je predvsem v zaledju občine občutljivo na vremenske motnje, kar ima za posledico, ponavadi kratkotrajne, prekinitve dobave.

Preskrba z drugimi energenti (naftnimi derivati, plin, premog) je zadovoljiva. Ti se dovažajo v glavnem po morski poti, preko Luke Koper in sicer kot majhen del večjih zalog, namenjenih notranjosti države in tranzitu.

Poleg velikih zalog premoga v luki, velikih skladišč nafte in naftnih derivatov pod Srminom se v perspektivi načrtuje tudi plinski terminal. Vse to je občini tudi garancija za nadaljnjo neodvisno in nemoteno oskrbo s temi energenti.

Območje Mestne občine Koper oskrbuje s pitno vodo predvsem Javno podjetje Rižanski vodovod Koper, ki zadovoljuje potrebe gospodinjstev ter potrebe gospodarstva oz. drugih porabnikov in trenutno pokriva večino vseh potreb, ostale potrebe se v glavnem zadovoljujejo z lokalnimi vodovodi, manjši del pa s kapnicami in drugimi viri. V občini obstajajo še 4 lokalni vodovodni viri (Dvori, Olika, Rakitovec in Zazid) v katere se po večini dovaža vodo. Zaradi objektivnih težav pri zagotavljanju neoporečnosti pitne vode v sistemih lokalnih vodovodov se načrtuje njihovo postopno nadomeščanje oziroma povezavo v enoten sistem rižanskega vodovoda.
Osnovo vodovodnega sistema Rižanskega vodovoda predstavlja izvir Rižana in Sečovlje, preko Sečovelj sprejeta pogodbena količina vode iz Gradol ter tranzitni vodovod Klariči - Kraški vodovod. Sistem obratuje na osnovi prečrpavanja vode, zato je na celotnem področju vodooskrbe zgrajeno: 25 črpališč, 65 rezervoarjev, 114 raztežilnikov in položeno približno 800 km cevovodov. Za redno obratovanje sistema je nujna stalna redna dobava električne energije na vseh čistilnih napravah in črpališčih. Prekinitev dobave električne energije pomeni tudi prekinitev dobave vode, še posebej ker je prostornina rezervoarjev na celotnem sistemu premajhna za pokrivanje preskrbe v primeru daljšega izpada.
Glavni vir pitne vode je izvir reke Rižane. Za Rižano in Osapsko reko je značilno, da imata visokovodna prelivna kraška izvira, Jama grad in Zroček, katerih napajalno območje obsega Čičarijo, južne obronke Brkinov in celo Pivške kotline, kot kažeta sledilna poizkusa Inštituta za raziskovanje krasa iz Postojne in Geološkega zavoda iz Ljubljane. Po slednjem znaša padavinsko zaledje Zročka 183 kvadratnih kilometrov. Navidezne hitrosti pretakanja podzemeljskih voda proti slednjem izviru znašajo znotraj površinske razvodnice Rižane 80 do 520 m/h, od slepih dolin v Matarskem podolju pa 104 do 111 m/h, oz. slednjo razdaljo premaga po dobro razvitem kraškem sistemu velike prepustnosti v 4,5 dneh pri nizkih vodah. Glavna podzemeljska akumulacija Rižane se nahaja pod antiklinalno zgradbo Slavnika, od koder se na območju med Zanigradom in Podpečjo preliva proti izviru. Vode s kontaktnih kraških polj na vzhodnem delu obravnavanega območja se stekajo v Mirno in Rižano. Tako vode iz Gračiške vale dosežejo glavni izvir po 6,5 dneh, iz Smokavske vale pa tečejo v oba izvira. Kraške razvodnice so le približno ugotovljene.
Vodozbirno območje je relativno zelo ogroženo, ker ga prečkajo zelo frekventne prometnice kot so glavne ceste Koper-Kozina, Aver-Sočerga in Kozina-Podgrad ter železniška proga Koper-Kozina.
Kot vir ogrožanja vodozbirnega območja lahko navedemo še neurejeno kanalizacijsko omrežje, kakor tudi neustrezna uporaba gnojil in pesticidov v kmetijstvu.
V primeru onesnaženja tega vodnega vira je alternativni vodni vir v Gradolah na Hrvaškem oziroma Kraški vodovod (povezovalni cevovod Rodik-vodarna Cepki). Neuporabnost vodnega vira Rižana, bi zelo prizadela ljudi in gospodarstvo v občini, ker so lokalni viri pitne vode komaj omembe vredni.
Oskrba s pitno vodo v izrednih razmerah se izvaja kot sestavni del obvezne lokalne javne službe skladno z odlokom, ki ureja oskrbo s pitno vodo.

Preskrba z ostalimi potrošnimi dobrinami je dobra. Z njo se ukvarja več trgovskih organizacij, ki potrebne količine blaga dovažajo predvsem iz ostalih delov države, manjši del pa tudi iz tujine. Ta oskrba poteka v glavnem preko cestnega in železniškega prometa, zato bi bila z prekinitvijo teh povezav, resno ogrožena. V tem primeru obstaja kot alternativna možnost, organizacija dobave teh dobrin preko sosednjih držav.

1.8 Značilnosti gradnje

Za prostorsko razporeditev pozidanosti je značilno predvsem naslednje:

- Tipična mediteranska pozidava starega mestnega jedra z značilno zelo veliko gostoto pozidanosti in pretežno uporabo gorljivih materialov (les). To pogojuje visoko stopnjo občutljivosti gradenj na požarno ogroženost in rušenje, po drugi strani pa slabo prehodnost in težek dostop do objektov z intervencijskimi vozili.
- Povečana gostota pozidanosti okrog starega mestnega jedra, z uporabo modernih gradbenih materialov, z ustreznimi odmiki med objekti, kar vse pogojuje nizko stopnjo požarne ogroženosti in manjšo občutljivost za rušenje. Dostopnost do objektov je zadovoljiva in v primeru potrebe, omogoča učinkovite reševalne intervencije z uporabo razpoložljive tehnike.
- Izven mesta je prisotna gručasta (velja predvsem za stara naselja) in razpršena pozidava (značilna za novejše gradnje) individualnih hiš, razpotegnjena ob cestah. Pri slednjih so bili pri gradnji uporabljeni moderni ognjevarni materiali, kar pomeni manjšo tveganje glede požara in rušenja. Nekoliko bolj občutljive so starejše gradnje v starih naseljih, za katere veljajo podobne karakteristike kot za zgradbe v mestnem jedru.

Zgradbe so z izjemo starega mestnega jedra v glavnem dostopne z reševalno tehniko. Poseben problem, ki bistveno vpliva na slabo dostopnost starega mestnega jedra in primestnih naselij, so parkirana motorna vozila.
Izpostaviti je potrebno še dejstvo, da je v starem mestnem jedru veliko objektov, ki predstavljajo kulturno dediščino I. kategorije, pri katerih bi zaščita v primerih požara večjih razmer ali rušenja, predstavljala dodaten problem.
Intervencijsko zahtevni objekti (šole, vrtci, domovi, bolnica ...), se večji del nahajajo izven starega mestnega jedra oziroma na njegovem obrobju, nekaj pa jih je tudi v samem mestnem jedru.
Večina teh objektov nima direktne povezave alarma v primeru nastanka požara z Gasilsko brigado Koper (sistem Mini-tus).

2. VEČJE NEVARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE

Analiza naravnih in drugih danosti za nastanek naravne ali druge nesreče je izdelana v okviru Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Koper. V nadaljevanju so predstavljene večje nevarnosti na območju občine. Druge nevarnosti opredeljene v oceni ogroženosti niso posebej izpostavljene, ker se pri njih ne pričakuje večjih posledic oziroma je njihov nastanek malo verjeten. Smernice za zmanjšanja tveganja za nesreče so zastavljene tako, da se zagotovi splošno zmanjšanje tveganj za vse vrste nesreč in ne samo za nesreče predstavljene v tem poglavju.

V Mestni občini Koper obstajajo zlasti sledeče nevarnosti, ki bi lahko prerasle v večje nesreče:

- požari,
- nesreče z nevarnimi snovmi,
- poplave in
- potresi.

Za slikovitejši prikaz tveganj se običajno uporablja kvalitativne metode, med katerimi je najbolj razširjena matrica tveganja. Matrica tveganja možne posledice in verjetnosti njihovega pojavljanja. Ponazoritev pristopa prikaza tveganja z matrico tveganja prikazuje spodnja tabela:

***Slika 1**: Matrica tveganja*

		Posledice				
		1 *nepomembne*	***2*** *manjše*	***3*** *srednje*	***4*** *večje*	***5*** *katastrofalne*
Verjetnost	***5*** *zelo velika*	➢prometne nesreče ➢manjši požari na objektih	➢večji požari v naravi ➢manjši požari v industriji			
	4 *velika*		➢večje prometne nesreče ➢srednji požari na objektih ➢manjše poplave	➢srednji požari v industriji		
	3 *srednja*			➢srednje poplave ➢večji požari na objektih	➢večji požari v industriji	
	2 *majhna*				➢večje poplave ➢potres 7. stopnje	➢katastrofalne nesreče v industriji
	1 *zelo majhna*					

Vir: Revizija ocen ogroženosti, IJS, 2006

Tveganje za nesrečo je premo-sorazmerno z verjetnostjo za nastanek nevarnosti in posledicami tega dogodka *(tveganje = verjetnost x posledice)*.

***Tabela 2**: Legenda stopenj ogroženosti/tveganja*

15-25	Ogroženost/tveganje nesprejemljivo
	Potrebno takojšnje ukrepanje.
8-12	Visoka ogroženost/tveganje (verjetno nesprejemljivo)
	Potreben akcijski načrt in podpora z najvišje vodstvene ravni.
4-6	Srednja ogroženost/tveganje (verjetno sprejemljivo)
	Potrebna poglobljena raziskava in ukrepanje skladno z ugotovitvami
1-3	Nizka ogroženost/tveganje (sprejemljivo)
	Potreben občasen pregled in podpora kontinuiranim izboljšavam s strani vodstva.

Vir: Revizija ocen ogroženosti, IJS, 2006

Največje posledice bi lahko imele katastrofalne nesreče v industriji. Njihov nastanek je sicer malo verjeten, vendar možen. V primeru take nesreče bi velik delež posledic nastalo tudi na območju izven podjetja.
Največje tveganje je pri (večjih) požarih v industriji, kateri običajno ne bi zajeli območij izven območja podjetij. Večina posledic se pričakuje premoženju podjetja ter morebiti pri zaposlenih. V primeru take nesreče bi manjši delež posledic nastalo tudi na območju izven podjetja.

2.1 Požarna nevarnost

Požarno so ogroženi:
- stara in strnjena naselja - predvsem staro mestno jedro in neprimerno grajena naselja (oz. deli naselij);
- naravno okolje - predvsem ob železniški progi na relaciji Črnotiče-Rižana.

V naravnem okolju na območju Mestne občine Koper velja velika in zelo velika požarna ogroženost. Največja požarna ogroženost v katastrskih občinah na območju Kraškega roba.

***Slika 2**: Požarna ogroženost naravnega okolja*

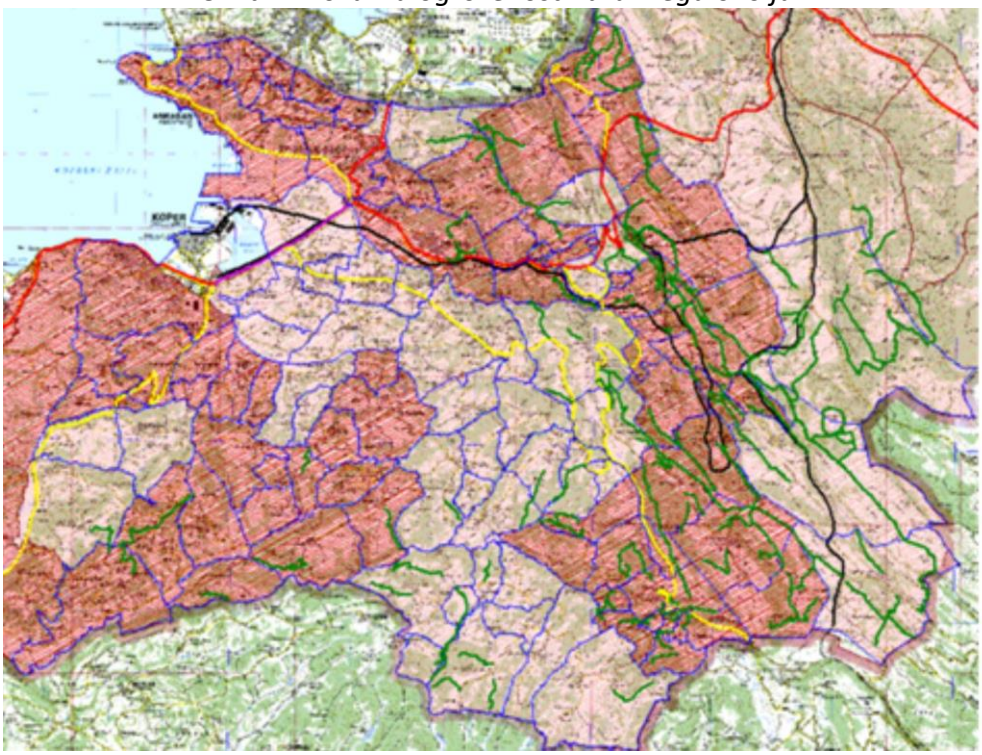

Vir: GIS Ujme, URSZR, 1998

2.1.1 Značilnosti požarov

Tip in način gradnje stanovanjskih objektov (predvsem starega mestnega jedra in delno vasi), industrijski in drugi objekti ter naravne danosti, pogojujejo velike možnosti nastanka požarov na območju občine, tako na stanovanjskih objektih, kot tudi v industriji in v naravnem okolju.

Strnjenost zazidave, način gradnje objektov (veliko lesa in drugih gorljivih materialov) in starost objektov, otežena dostopnost za gasilsko tehniko (ozke ulice in prehodi, rampe in druge ovire), pogojuje veliko požarno ogroženost in ranljivost predelov starega mestnega jedra mesta Koper. V manjši meri so zaradi enakih razlogov požarno bolj ogrožena tudi stara strnjena jedra vaških naselij. Obstaja nevarnost, da se morebitni manjši požar naglo razširi na več zgradb in jih v kratkem času popolnoma uniči. Ta nevarnost se še poveča ob vetrovnem vremenu.

Uporaba lahkovnetljivih snovi v tehnoloških procesih v industrijskih obratih (Tomos, Cimos, Kemiplas, Lama in drugih manjših obratih), skladiščenje velikih količin lahkovnetljivih pa tudi eksplozivnih snovi v skladiščih (Luka, Instalacija, Istrabenz plini, Kemiplas in drugih) kakor tudi prevozi takih snovi po cestah in železniški progi pomenijo stalno nevarnost za nastanek požara velikih razsežnosti, z možnostjo katastrofalnih posledic. Možen je tudi nastanek požara na domačih in tujih plovnih objektih, med plovbo po našem teritorialnem morju, na sidrišču pred koprskim pristaniščem ali pa na privezu v samem pristanišču.

Pogosta sušna obdobja, vse večja poraščenost kmetijskih in gozdnih površin zaradi opustitve njihove obdelave in izkoriščanja, malomarnost kmetovalcev ob čiščenju polj, vse več izletnikov v naravi in drugi vzroki (iskre ob železniški progi, strele, idr.) ob veliki vetrovnosti pogojujejo veliko požarno ogroženost naravnega okolja in gozdov na območju občine. Najbolj so ogroženi borovi gozdovi (pa tudi drugi) na severovzhodnem delu občine (kraško območje).

Iz navedenega izhaja, da je stopnja požarne ogroženosti na območju občine dokaj visoka, zlasti v nekaterih urbanih sredinah in podjetjih, na komunikacijah in v naravnem okolju. Ukrepati je treba takoj, z ustrezno strokovnostjo, pri čemer je večkrat potrebna zahtevna in draga zaščitna in intervencijska oprema, posebno pri požarih v industrijskih obratih in na prometnih sredstvih, kjer lahko nastopijo še druge vrste ogrožanja (nevarne snovi). Pri posredovanju ob požarih v naravi pa je največkrat potrebno zagotoviti večje število gasilcev, ker so ti požari lahko površinsko zelo razširjeni.

2.1.2 Požarno najbolj ogrožena območja

Glede nevarnosti za nastanek požara v Mestni občini Koper je potrebno izpostaviti predvsem nevarnosti v strnjenih delih naselij, industriji in naravnem okolju.

Največje nevarnosti v naravnem okolju pomenijo kraški gozdovi I. in II. nevarnostne kategorije (zelo velika in velika ogroženost). Teh je največ na obrobju občine. Pri analizi nevarnosti in statističnih podatkih o požarih pa predvsem izstopa področje ob železniški progi Podpeč - Rižana (požarni okoliš PGD Dol).

Čeprav nevarnosti v urbanem okolju statistično ne pomenijo velike obremenitve, je le ta stalno prisotna. Najbolj je izražena v starem mestnem jedru, kjer bi lahko požar povzročil velike posledice.

2.1.3 Pričakovani učinki požarov

Posledice požarov v urbanem okolju so predvsem poškodbe in smrtni primeri oseb in živali ter večje poškodbe oziroma zrušitve objektov kot posledice požara. Glede na to je največja nevarnost v novejšem delu mesta, kjer imamo prisotne visoke stolpnice ter slabo dostopnost in malo površin namenjenih za gašenje in reševanje. Prav tako se s podobno problematiko površin srečujemo v starem mestnem jedru, kjer sicer visokih zgradb, razen nekaj izjem, ni. Prisotna pa je izrazito strnjena gradnja, ki lahko ob ugodnih pogojih razvoja pogojuje razvoj požara v blokovski požar, kjer je posredovanje in reševanje zelo oteženo.

V naravnem okolju velikih nevarnosti za posameznike ni, nevarnost pa pomeni možnost prenosa požara v urbano okolje ter zelo veliki požari na velikih površinah – požari, ki zajamejo več kot 100 ha površine. Tu so vidne predvsem posledice na ekološkem sistemu naravnega okolja ter kvarnih vplivih pogorelih površin na klimo v zaledju občine. Povzročijo pa lahko tudi večjo škodo na trajnih kmetijskih nasadih.

2.2 Nevarnost nesreč z nevarnimi snovmi

Pred nesrečami z nevarnimi snovmi so ogroženi:

- kopno in vodotoki - pri prevozu nevarnih snovi (zlasti cestni promet po G1-10 Kastelec-Rižana in železniški promet, ki potekata po vodovarstvenem območju) ter industrija (zlasti Instalacija, Istrabenz plini, Luka Koper, Kemiplas);
- morje in ožji priobalni pas - tovori nevarnih snovi, ki prihajajo v luko (nesreče oz. izpusti) ter možna izlitja nevarnih snovi s kopnega v morje (luka, cesta Koper-Izola);
- ozračje - nesreče v industriji ter pri prevozu nevarnih snovi.

Obrati večjega tveganja za okolje so večinoma locirani v bližini mesta Koper.

***Slika 3**: Viri tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi*

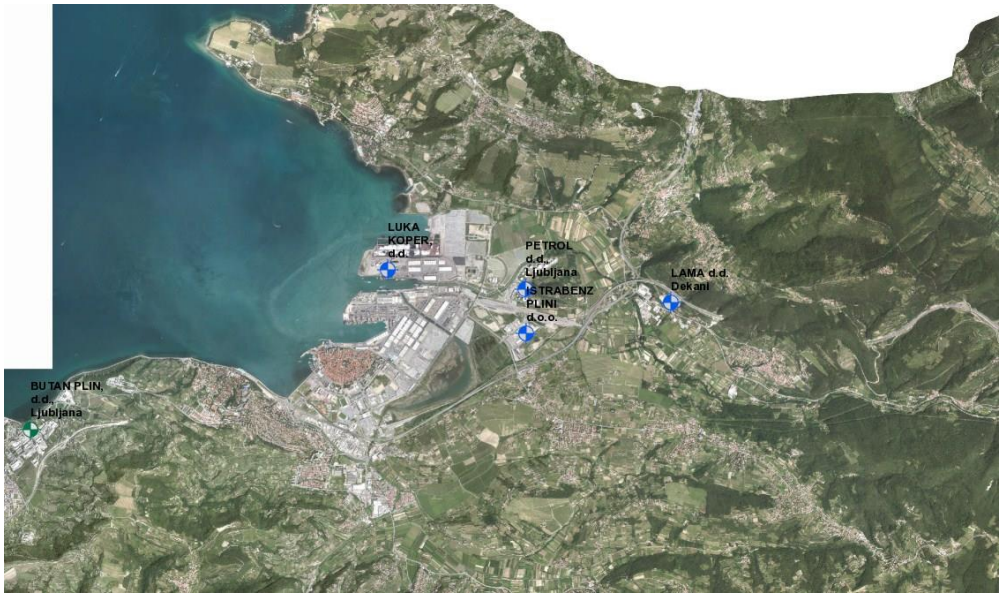

Vir: SEVESO – obrati večjega tveganja za okolje

2.2.1 Značilnosti nesreč z nevarnimi snovmi

Velike količine raznovrstnih nevarnih snovi, ki so prisotne na območju občine, pomenijo stalen vir ogrožanja ljudi in okolja. Nevarnost je stalna in velika, s težko predvidljivimi posledicami.

Nastanek strupenega oblaka, lahko povzroči kontaminacijo ljudi, živali in rastlin v bližnji in daljni okolici. Iztek nevarnih snovi v zemljišče na vodozbirnih območjih in onesnaženje podtalnice, bi povzročilo neuporabnost rižanskega in lokalnih vodovodov, pa tudi možnost izumrtja vodnega življa. Izpad rižanskega izvira pomeni manjko pitne vode, ki ga je zelo težko nadomestiti. Iztek nevarnih snovi neposredno v vodotoke bi povzročil njihovo onesnaženje, pomor vodnega življa in krajšo oziroma daljšo neuporabnost vode v kmetijstvu in ribogojstvu. Zaradi izteka nevarne snovi v okolje bi bilo neposredno ogroženo tudi zemljišče in rastline na mestu nesreče. Stopnja ogroženosti je v vseh naštetih primerih velika, največkrat z dolgoročnimi in nepopravljivimi posledicami. Odvisna je od vrste in količine nevarne snovi, ki uide nadzoru, in od vremenskih razmer.

Vrsta, oblika in stopnja ogroženosti morja je neposredno pogojena in odvisna od količine in vrste nevarne snovi, ki bi iztekla ter hidrometeoroloških razmer. Zaradi velikih količin nevarnih snovi, ki se pojavljajo na tem območju in katastrofalne posledice ki bi ga izzvalo vsako večje onesnaženje morja in delov obale na marikulturi in turističnem gospodarstvu ocenjujemo, da je stopnja ogroženosti velika.
Dobršen del gospodarstva na slovenski obali je življenjsko odvisen od čistega morja. Vsako večje onesnaženje teh delov obale, bi lahko izzvalo težko popravljivo ekološko škodo ter izpad dohodka v turističnem gospodarstvu in ribištvu. Izjemoma lahko razlitje kemikalij v morje povzroči nastanek škodljivih plinov, ki bi lahko direktno ogrožali prebivalstvo. Posledice majhnega onesnaženja so omejene in lokalnega pomena. Ekološka nesreča, ki bi imela za posledico večjo emisijo nevarnih snovi v morski akvatorij pa bi imela katastrofalne posledice, ki ogrozile predvsem pogoje za življenje, morskega življa in naravne dediščine. Posledice bi bile hude, dolgotrajne, njihova sanacija bi bila zelo zahtevna.

Pri neposredno prizadetih - kontaminiranih delavcih, prebivalcih in ostalih ljudeh in živalih bi lahko prišlo do smrtnih primerov in poginov. Pri ostalih, ki bi jih dosegle posledice nesreče pa glede na oddaljenost in vrsto nevarne snovi, večje oziroma manjše poškodbe predvsem dihal. Posledica nesreče bi bila manjšo oziroma večja kontaminacija in neuporabnost prizadetega zemljišča in vodotokov. V primeru nesreče na vodozbirnem območju je potencialna nevarnost onesnaženje podtalnice vodnih virov med njimi tudi najpomembnejšega Rižane.
Do ogroženosti ozračja lahko pride zaradi nesreč z nevarnimi snovmi tako na kopnem, kot tudi na morju in ožjem priobalnem pasu, zaradi emisij nevarnih snovi v zrak. Pri tovrstnih nesrečah na ogroženost okolja in ljudi, bistveno vplivajo vremenske razmere (vetrovnost).

2.2.2 Najbolj ogrožena območja z nesrečami z nevarnimi snovmi

Glede na veliko frekvenco prevozov nevarnih snovi tako po morju, kot tudi po kopnem (cesta, železnica), kakor tudi velike količine nevarnih snovi, ki jih delovne organizacije skladiščijo, predelujejo oziroma izdelujejo, se ocenjuje, da obstaja velika verjetnost nastanka nesreče z

nevarnimi snovmi. Čeprav z manjšimi posledicami, pa obstaja tudi velika verjetnost namernega onesnaženja (izpusti ladij, neustrezno ravnanje z nevarnimi odpadki - škropiva) in onesnaženja zaradi neustrezne uporabe in skladiščenja nevarnih snovi v gospodinjstvih (kurilno olje) in v kmetijstvu. To nenazadnje potrjujejo tudi statistični podatki, saj beležimo eno do dve večji nesreči z udeležbo nevarnih snovi letno.
Verjetnost prometne nesreče z razlitjem nevarne snovi na vodozbirnem območju je zelo velika. Take nesreče so se že zgodile, vendar na srečo brez posledic za pitno vodo.

Ob pregledu kritičnih točk, ki na območju občine predstavljajo potencialno nevarnost nesreč z nevarnimi snovmi, je potrebno izpostaviti:

- Največjo potencialno nevarnost nesreče z nevarnimi snovmi z možnimi takojšnjimi posledicami, ki bi se odrazile tako v gosto naseljenih območjih občine kot tudi v širšem okolju, predstavljajo količine nevarnih snovi v Luki Koper, Kemiplasovih obratih pri Ankaranskem križišču in skladišč goriv in plinov pod Serminom.
- Zelo veliko potencialno nevarnost nesreče z možnimi takojšnjimi in dolgoročnimi hudimi posledicami za širše območje občine, predstavljajo tovori nevarnih snovi na prometnicah (cestni in železniški promet). Velika gostota prometa z nevarnimi snovmi in potek (stare) glavne ceste po vodovarstvenem območju predstavlja veliko ranljivost virov pitne vode.
- Potencialna nevarnost katastrofalnega onesnaženja morja in obale z nafto in naftnimi derivati, pomeni nevarnost z dolgoročnimi posledicami za obalno turistično gospodarstvo in marikulturo.

Največje nevarnosti za nesreče v industriji predstavljajo predvsem naslednji industrijski obrati:

- Instalacija d.o.o. Koper, Sermin 10/a, Koper;
- Istrabenz plini d.o.o. Koper, Sermin 8/a, Koper;
- Luka Koper d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper;
- Istrabenz plini d.o.o., Dolinska cesta nm, Koper;
- Kemiplas, kemična industrija in trgovina, d.o.o., Dekani 3/a, Dekani.

2.2.3 Pričakovani učinki nesreč z nevarnimi snovmi

Posledice nesreč z nevarnimi snovmi so lahko velike, dolgotrajne in predstavljajo nevarnost za življenje ljudi in živali. Povzročijo veliko ekološko škodo v okolju, materialno na stavbah in v njih shranjenih materialnih dobrin, ter motnje v celotni infrastrukturi in oskrbovalnih dejavnostih.

Stalna prisotnost večjih količin nevarnih snovi na območju Mestne občine Koper predstavlja tudi stalno potencialno nevarnost nesreč, pri katerih je ukrepanje zelo zahtevno in kompleksno. Zato uvrščamo te nesreče med najbolj nevarne za ljudi in okolje v naši občini. Odvisno od vrste in količine nevarne snovi, ki bi bila udeležena v morebitni nesreči, bi temu primerne bile tudi posledice na ljudeh, živalih in okolju.

Zaradi lokacij nevarnih snovi, bi posledice tovrstnih nesreč neposredno ogrozile zdravje in življenje ljudi ter živali v najgosteje naseljenih in vitalnih predelih občine, zato bi bile posledice še toliko hujše in zahtevne v glede ukrepanja. V okolju, bi bile te posledice najbolj izrazite na področju vodooskrbe, saj bi lahko povzročile daljšo neuporabnost virov pitne vode. V večji ali

manjši meri bi bilo prizadeto tudi kmetijstvo. Onesnaženje morja in obalnega pasu, pomeni grožnjo obstanku turističnega gospodarstva in marikulture.

2.3 Poplavna nevarnost

Pred poplavami so ogroženi:

- območja ob hudourniških vodah - predvsem področja ob rekah: Rižana, Badaševica in Dragonja;
- območja na depresijskih legah - predvsem Semedelska in Ankaranska bonifika ter Šalara ter del naselja Vanganel;
- nižjeležeča priobalna območja - Ukmarjev trg, stara Semedelska in cesta Koper-Izola.

***Slika 4**. Poplavne površine - 100 letne poplave*

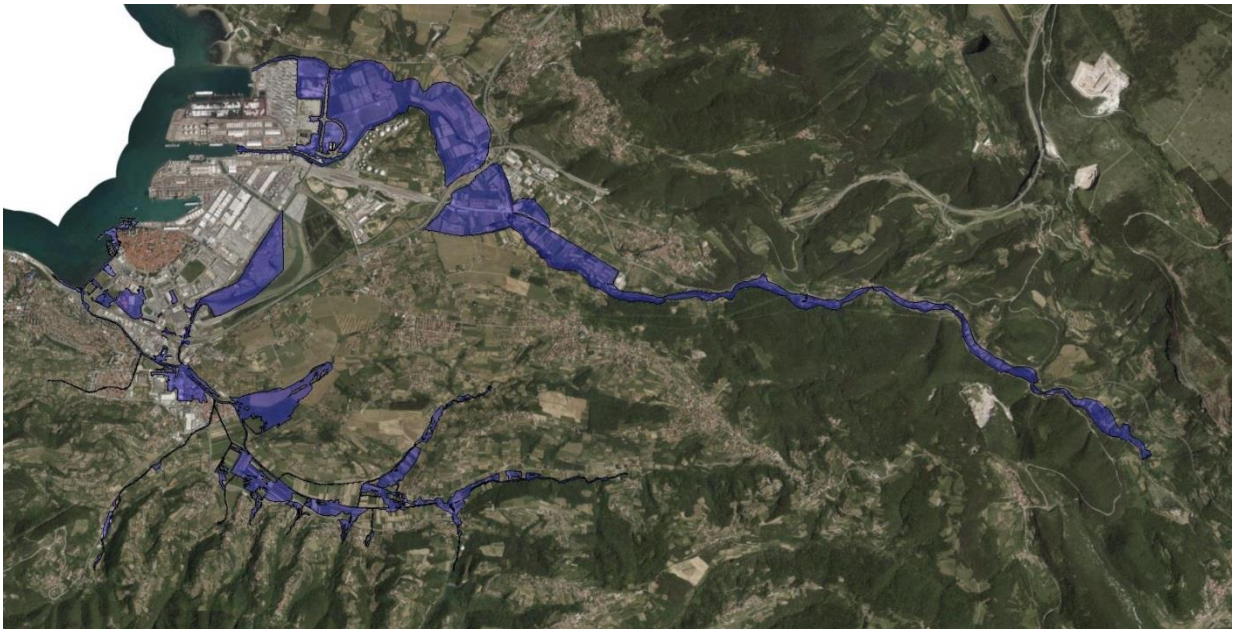

2.3.1 Značilnosti poplav

Na območju Mestne občine Koper je poplavna ogroženost prisotna le v manjši meri, predvsem na območju priobalnih ravnic in depresij ob izlivih rek Rižane in Badaševice ob pogoju visoke plime, ko zaradi tega nimata prostega izliva v morje.
To sta predvsem Semedelska in Ankaranska bonifika preko katerih so speljani zbirni kanali v katere se stekajo meteorne vode širšega območja in prečrpavajo v morje.
Poplava obeh bonifik ter območij Šalare (Partizanska cesta, Vanganelska cesta), Tomosa in cone komunalne industrije, je možna ob koincidenci treh pogojev: porušitev obrambnih nasipov, pritisk morske vode v zaledje ob visoki plimi in visoke zaledne meteorne vode zaradi močnega deževja, ko se z okoliških strmih bregov zlijejo hudourniki v dolino.
Poseben problem na obeh bonifikah predstavljajo dotrajane stabilne črpalke, ki lahko ob povečani obremenitvi odpovejo, kar bi imelo za posledico poplavljanje celotnega depresijskega območja.

Izrazitejšo in specifično poplavno nevarnost predstavlja umetna vodna akumulacija, Vanganelsko jezero. V primeru, da bi se jez ob polni akumulaciji porušil, bi vodni val ogrozil posamezne nižjeležeče objekte v vasi Vanganel in poplavil polja ob Badaševici.

Ob intenzivnih in dolgotrajnih padavinah poplavljajo tudi reke Rižana, Badaševica in Dragonja. Ogrožajo predvsem kmetijske površine in ob njih speljane cestne odseke.

Splet okoliščin visokih zalednih meteornih voda zaradi obilnega deževja, ko se z okoliških strmih bregov zlijejo hudourniki v rečne doline, pritiska morske vode zaradi visoke plime, istočasnega preboja visokovodnih obrambnih nasipov ob spodnjem toku navedenih rek in zaustavitev delovanja črpališč ob glavnih odvodnih kanalih na Semedelski in Ankaranski bonifiki, bi lahko povzročila poplavljanje širših urbaniziranih območij.

2.3.2 Poplavno najbolj ogrožena območja

Poplavno ogrožena območja so prikazana na slikah 4 in 5. Glavni vzroki, ki lahko povzročijo poplavo so :

- dolgotrajna deževja (predvsem spomladi in v jeseni),
- utrgan oblak (spomladi, poleti, jeseni),
- poletne in jesenske nevihte,
- visoke plime,
- kombinacija naštetih vzrokov.

Značilnost teh pojavov je, da se z večjo ali manjšo intenziteto redno pojavljajo. Zato je tudi verjetnost, da se bo predvsem zaradi človekovih napak pri urejanju okolja in vzdrževanju infrastrukture, zgodila nesreča stalno prisotna.
Poplave oziroma njihovo večjo intenziteteto na območju Semedelske in Ankaranske bonifike, lahko dodatno povzročijo vdori vode v kolektorje in črpališča oziroma prekinitev obratovanja zaradi izpada električne energije ali tehnične okvare.

2.3.3 Pričakovani učinki poplav

Na območju Mestne občine Koper so poplave možne predvsem spomladi in jeseni ob dolgotrajnem deževju. Možnosti poplav glede na vir ogrožanja in možnih vzrokov nastanka nesreče:

- hudourniške vode se pojavljajo ob močnih nalivih, ko se velike količine meteorne vode zlijejo po strmih neporaslih pobočjih hribov v doline. Pri tem prenašajo velike količine erozijskega materiala, ki ga odlagajo v nižjih legah. Kritične razmere nastopijo, ko na obravnavano območje pade več kot 50 mm dežja v času do dveh ur;
- visok vodostaj in prestopanje bregov oziroma nasipov ter poplavljanje ravnic ob izlivih rek lahko povzročijo hude posledice ter dokajšnjo škodo. Sočasnost visokega vodostaja reke Badaševice (zaradi pritiska zalednih meteornih voda) in visokega morja (plima, jugo, nizek zračni tlak) lahko povzroči prestopanje bregov in poplavljanje območja nekdanje tovarne Tomos ter območja ob Ul. 15. maja, pa tudi Semedelske in Ankaranske bonifike.

Posledice poplav so lahko samo kratkotrajne in ne predstavljajo nevarnosti za življenje ljudi, pač pa lahko povzročijo le materialno škodo na stavbah (zalitje kletnih in drugih pritličnih objektov) in v njih shranjenih materialnih dobrin, ter motnje v cestnem prometu zaradi zalitja nekaterih ogroženih odsekov prometnic.
Večjo nevarnost za življenja ljudi bi predstavljala le nenadna in nepričakovana porušitev jeza na Vanganelskem jezeru. Rušilni vodni val bi imel za posledico porušitev, oziroma poškodovanje niže ležečih stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

2.4 Potresna nevarnost

Območje Mestne občine Koper je ogroženo pred potresi do 7. stopnje jakosti po MSK (Medvedev-Sponheuer-Karnik) lestvici. Pričakovani učinki na zgradbe so: veliko zgradb bo utrpelo majnše poškodbe, medtem ko bodo slabše grajene gradnje utrpele hude poškodbe. Pričakovani učinki na predmete so: premiki pohištva ter prevračanje nestabilnega pohištva.
Obstaja možnost verižnih nesreč: motnje v vodooskrbi in oskrbi z elektriko, ekološke nesreče, motnje v prometu, poškodovanje pregrade Vanganel.

***Slika 5**: Seizmološka karta RS s 500-letno povratno dobo potresov v stopnjah MSK*

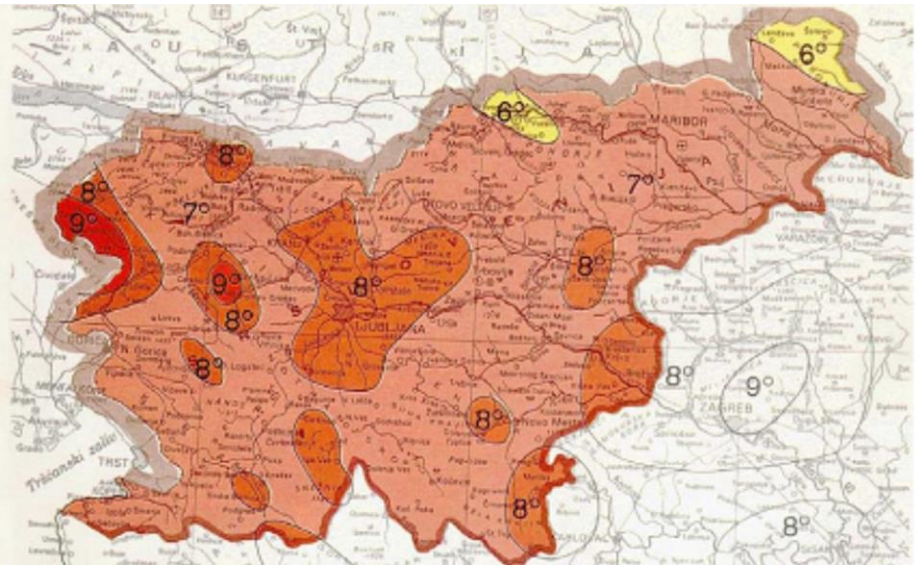

2.4.1 Značilnosti potresov

Potres je naravna nesreča, ki jo opredelimo kot seizmično valovanje tal. Nastane ob nenadni sprostitvi nakopičenih tektonskih napetosti v Zemljini škorji ali zgornjem delu zemeljskega plašča. Medtem, ko litosferske plošče trkajo med seboj in ob tem spreminjajo obliko, nastajajo ogromni pritiski. Občasno se energija pritiskov sprosti in rezultat te sprostitve je nenadni silovit potres. Potresa ne moremo napovedati, ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega, moči in škode, ki jo bo povzročil, predvidimo lahko le območja, kjer se lahko pojavi.

2.4.2 Potresno najbolj ogrožena območja

Najbližje izrazitejše potresno območje je na širšem območju občine Ilirska Bistrica (VIII. stopnje po MSK). V smeri proti zahodu se potresna ogroženost manjša in območje Mestne občine Koper sodi v območje VII. stopnje po MSK.

Sorazmerno z jakostjo bi potres poleg poškodb ljudi in živali ter poškodb in porušitev gradbenih in drugih objektov ter povzročil tudi nastanek verižnih nesreč večjega oziroma manjšega obsega. Glede na to, da pričakujemo na območju Mestne občine Koper le potrese jakosti do 7. stopnje po MSK, obstaja možnost nastanka naslednjih verižnih nesreč:

- onesnaženje virov pitne vode in motnje v vodooskrbi,
- motnje pri odvajanju odpadnih in fekalnih voda,
- ekološke nesreče,
- motnje energetski oskrbi,
- nesreče in motnje v prometu,
- poškodbe vodne pregrade Vanganel.

2.4.3 Pričakovani učinki potresov

Pričakovane učinke potresov glede na jakost prikazuje spodnja tabela:

***Tabela 3**: Učinki potresa na stavbe in predmete*

Jakost po MSK	Učinki na stavbe	Potresni učinki na predmete
V.	majhne poškodbe posameznih slabih zgradb	premikanje, loputanje, pokanje
VI.	majhne poškodbe veliko zgradb	pomiki pohištva
VII.	posamezne hude poškodbe slabih zgradb	prevračanje nestabilnega pohištva
VIII.	hude poškodbe veliko slabih zgradb in rušenje posameznih	prevračanje pohištva

Vir: http://www.sos112.si, 2006

Prebivalci bi bili v primeru potresa neposredno in posredno ogroženi. Neposredna ogroženost je minimalna in bi jo povzročili padci trdih predmetov, v manjši meri pa tudi panika. Posredna ogroženost, pa bi nastala zaradi poškodb infrastrukturnih in drugih objektov ter naprav objektov, in sicer :

- Poškodbe komunalne infrastrukture, kamor prvenstveno prištevamo vodovod in kanalizacijo z vsemi pripadajočimi napravami in opremo. Velika verjetnost je, da bo ob potresu prišlo do poškodbe tako tlačnih kot gravitacijskih primarnih in sekundarnih cevovodov vodovoda, zaradi česar bo onemogočena preskrba dela prebivalstva s pitno vodo. Prekinitev v oskrbi pa lahko povzroči tudi izpad električne energije. Možne so tudi poškodbe lokalnih vodnih virov in vodovodnih omrežij.
- Poškodbe na kanalizacijskem omrežju, kar bo imelo neposreden vpliv na poslabšanje higienskih razmere po potresu. Nevarnost je še izrazitejša, če pridejo kanalizacijske odplake v stik z vodovodnim sistemom oziroma talno vodo v podzemlju. Pri poškodovani industrijski kanalizaciji se lahko neprečiščene industrijske odplake razlivajo po površini,

pronicajo v zemljino in onesnažujejo podtalnico, ali pa odtekajo v rečna korita, zaradi česar lahko pride do večjega onesnaženja voda.

- Poškodbe na električnem in telefonskem omrežju, kar bo povzročalo motnje pri zagotavljanju teh dobrin. Ocenjuje se, da bi lahko trajal izpad električnega omrežja do 3 dni. Poškodovano električno omrežje pa predstavlja tudi nevarnost za prebivalstvo.

2.5 Zemeljski plazovi in druge nestabilnosti tal

Po letu 2010 je na območju Mestne občine Koper bilo zabeleženih več zemeljskih plazov in skalnih podorov, kateri v predhodnih letih niso bili značilni za to območje. Do ponovnih premikov je prišlo na zemeljskem plazu v Krnici ter skalnih podorov v Bezovici in Podpeči. V sodelovanju s pristojnimi ministrstvi se je pristopilo k sanaciji omenjenih nestabilnosti. Ravno tako so bili zabeleženi druge nestabilnosti tal na območju občine (cesta Sv. Anton – Potok, klif Žusterna, itd.) ter je tudi v prihodnje pričakovati pojav takih dogodkov. Ravno tako je pričakovati, da se bodo krušenja skal na Kraškem robu tudi v prihodnje nadaljevala, saj gre za naraven pojav tipičen za kraški svet.

3. STANJE VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

3.1 Pripravljenost na nesreče

Nesreče sodijo med najpogostejše dejavnike ogrožanja varnosti. Za zagotavljanje varstva pred nesrečami je potrebno izvajati aktivnosti za zmanjšanje števila nesreč ter preprečitev oziroma ublažitev njihovih posledic.

Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami je organizirano kot enoten in celovit sistem v državi. Gre za interdisciplinarno dejavnost, kar zahteva sodelovanje ministrstev in drugih državnih organov ter organov lokalne samouprave. Organiziranost sil za zaščito, reševanje in pomoč mora temeljiti na usklajeni uporabi razpoložljivih človeških in materialnih virov ter skupni infrastrukturi.
Temeljne naloge varstva pred nesrečami so:

- izvajanje preventivnih ukrepov;
- vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti;
- opazovanje, obveščanje in alarmiranje ob nevarnostih in nesrečah;
- zaščita, reševanje in pomoč ob nesrečah;
- odpravljanje posledic nesreč.

Težišče varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami naj bi bilo izvajanje preventivnih ukrepov, katerih namen je preprečiti nastanek nevarnosti oziroma odpraviti nevarnost, ki lahko povzroči nesrečo. Preventivni ukrepi se izvajajo po dejavnostih, predvsem v okviru načrtovanja in urejanja prostora.

3.1.1 Zakonodaja in občinski predpisi

Področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami urejajo zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, zakon o varstvu pred požarom in zakon o gasilstvu. Na podlagi teh zakonov je sprejeta tudi večina podzakonskih predpisov tudi občinski odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Mestna občina Koper je z odlokom predvsem:

- določa kot obvezujoč standard o površinah za gasilce ob zgradbah;
- ureja določitev intervencijskih poti;
- določa obveznosti oseb, ki pri opravljanju svoje dejavnosti obremenjujejo okolje z nevarnimi kemikalijami;
- prepoveduje kurjenje z odprtim ognjem v strnjenih delih bivalnega okolja;
- določa obveznost priglasitve kurjenja v naravnem okolju gasilcem.

Omenjene določbe pomenijo dodatne ukrepe za zmanjšanje tveganja za nastanek nesreč.

Skladno s spremembami zakonodaje, predvsem Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in Zakona o gasilstvu, bodo tudi pripravljene spremembe in dopolnitve občinskega odloka. S spremembami odloka se, skladno z dosedanjimi izkušnjami, načrtuje predpisati dodatne ukrepe za povečanje varnosti občanov, premoženja in okolja pred nesrečami.

3.1.2 Načrti zaščite in reševanja

Z načrti zaščite in reševanja se zagotavlja organizirano in usklajeno delovanje pristojnih služb s ciljem preprečitve nesreč oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter čim hitrejšo zagotovitev osnovnih pogojev za življenje ob nesreči. Načrte zaščite in reševanja morajo izdelati pristojni državni organi, lokalne skupnosti ter določene gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije.

Državni načrti se izdelajo za ukrepanje ob nesrečah, ki bi lahko prizadele večji del države oziroma povzročile obsežne posledice ter v vojni. Državni načrti zaščite in reševanja se podrobneje razčlenijo na ravni regije. Na ravni regije se kot državni načrti izdelajo tudi načrti za tiste nesreče, ki bi lahko prizadele večji del območja regije. Občinski načrti se izdelajo za vse vrste nesreč, ki lahko prizadenejo občino.

V Mestni občini Koper so izdelani načrti za ukrepanje ob požarih, nesrečah z nevarnimi snovmi, poplavah in potresih. V planu je izdelava načrtov dejavnosti s strani posameznih izvajalcev nalog ter ostalih potrebnih načrtov zaščite in reševanja.

3.1.3 Organiziranost zaščite in reševanja v občini

Organiziranost za zaščite in reševanja v občini določena skladno z Odlokom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Koper (Ur.l. RS, št. 4/2016) in Odlokom o ustanovitvi Javnega zavoda Gasilska brigada Koper (Uradne objave, št. 16/97 in Ur.l. RS, št. 61/2004). Programske usmeritve na področju zaščite in reševanja so bile podane s Programom varstva pred požarom v Mestni občini Koper, št. K222-11/00 z dne 26.10.2000, ter Programom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami 2006–2010, št. K824-6/2005, z dne 20.07.2006.

Posamezni organi občinske uprave opravljajo naloge za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami glede na svoje delovno področje oziroma svoje pristojnosti.
Za izvajanje strokovno-tehničnih, upravnih in administrativnih nalog za potrebe zaščite, reševanja in pomoči v pristojnosti občine se v okviru občinskih uprav zagotavlja tudi določene kadre. V Občinski upravi Mestni občini Koper delata na področju zaščite in reševanja, glede na število prebivalcev, površino občine in število nesreč, dva zaposlena, kar je primerljivo z drugimi večjimi slovenskimi občinami.

Organi operativnega vodenja so določeni s Sklepom o imenovanju poveljnika Civilne zaščite in članov Mestnega štaba Civilne zaščite Mestne občine Koper, št. 840-4/2011 z dne 9.3.2012 ter spremembe z dne 8.7.2014 in 3.7.2015, in Sklepom o imenovanju poverjenikov in namestnikov poverjenikov za Civilno zaščito v Mestni občini Koper, št. 846-1/2016 z dne 17.3.2016.
Z omenjenima sklepoma so imenovani poveljnik Civilne zaščite, člani Mestnega štaba Civilne zaščite in poverjeniki za Civilno zaščito.

Organiziranost sil za zaščito in reševanje je določena s Sklepom o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (št. 846-4/2008 z dne 8.4.2008, dopolnitve z dne 14.1.2009 in spremembe z dne 9.3.2010, 19.5.2015 in 5.6.2015.

Za potrebe strokovno-operativnega vodenja sil za zaščito, reševanje in pomoč je imenovan poveljnik Civilne zaščite in občinski štab Civilne zaščite ter po posameznih krajevnih skupnostih so imenovani poverjeniki za Civilno zaščito. V okviru občinske uprave je organizirana služba za podporo.
Kot poklicne enote za zaščito in reševanje sta določena Javni zavod gasilska brigada Koper (osrednja splošno-reševalna enota za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči) in Javni zavod Zdravstveni dom Koper (osrednja enota za nujno medicinsko pomoč).
Za opravljanje gasilske javne službe v občini je poleg Gasilske brigade Koper določenih še deset prostovoljnih gasilskih enot v gasilskih društvih (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Movraž, PGD Osp, PGD Pobegi-Čežarji in PGD Rakitovec).
Ravno tako so z ustreznimi gospodarskimi družbami sklenjene pogodbe (poklicne/pogodbene sile) za izvajanje prevozov in logističnih storitev, oskrbo s prehrano za enote zaščite, reševanja in pomoči ter ogroženih prebivalcev ob naravnih in drugih nesrečah.
Za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini so v okviru društev in drugih nevladnih organizacij (prostovoljne/pogodbene sile): enota za reševanje iz višin in v jamah, enota za reševanje iz vode in na vodi, enota za reševanje z reševalnimi psi, enota za postavitev začasnih prebivališč, enota radioamaterjev in enota za prvo pomoč.

V zadnjem času je prišlo do spremembe zakonodaje (zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami), na podlagi katere je bila določena organiziranost, ter se v kratkem tudi pričakuje sprememba podzakonskih predpisov (meril) za organiziranje enot zaščite in reševanja. Skladno z navedenimi spremembami ter potrebami po izvedbi določenih racionalizacij in izboljšav se načrtuje reorganizacija enot zaščite in reševanja. Večji poudarek bo dan na poklicne in prostovoljne strukture ter se bo zminimiziralo dolžnostne strukture.

3.2 Nesreče

Intervencije v zadnjih 10. letih:

Število opravljenih intervencij je bilo v preteklih 15. letih v neprestanem porastu. To gre pripisati predvsem intenzivnemu razvoju prometnih tokov, naravnim značilnostim, vremenskim pogojem ter vrsti gradnje obalnih mest. V zadnjih dveh letih pa opažamo zaustavitev rasti števila intervencij. Vzrok za tako zaustavitev pripisujemo nekoliko milejšim vremenskih razmeram.

Z vidika obravnavanja intervencij po vrstah je razvidno sledeče:

- zaradi ugodnejših vremenskih razmer in manj sušnih obdobij je v zadnjih letih število požarov v naravnem okolju narašča;
- upadlo je število ostalih požarov, kamor sodijo požari v stanovanjskih objektih, v transportu, industriji, poslovnih objektih, itd;

- porast beležimo tudi pri lažnih prijavah požarov in ostalih dogodkih, kar v večini primerov pripisujemo neustreznemu ravnanju z napravami za daljinski prenos alarma;
- število prometnih nesreč in nesreč s prisotnostjo nevarnih snovi narašča, v zadnjih 4 letih pa se število tovrstnih dogodkov povečuje. Vzrok za takšno stanje pripisujemo ravnanju posameznikov, predvsem pa temu botrujejo dejavnost in prometni tokovi, ki se odvijajo na tem področju;
- število tehničnih intervencij se je skozi leta zmerno povečevalo. Zaradi klimatskih sprememb pa se domneva, da se bo trend tovrstnih dogodkov nadaljeval;
- opravljene ostale intervencije so se v obravnavanem 15 letnem obdobju konstantno povečevale.

Vrsta intervencije	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Gašenje požarov v naravi	99	61	163	35	104	152	53	33	90	87	80
Gašenje ostalih požarov	145	126	121	136	175	146	79	90	96	91	102
Nepotrebne intervencije	31	34	29	45	56	100	65	81	68	46	65
Prom.nezg. in nev.snov.	70	79	51	68	71	60	49	69	54	59	37
Tehnične intervencije	94	92	75	69	52	124	136	123	111	154	241
Ostalo	28	31	40	135	72	130	58	74	76	37	109
Skupaj	**467**	**423**	**479**	**488**	**530**	**712**	**440**	**470**	**495**	**474**	**634**

Tabela 4: Pregled intervencij Gasilske brigade Koper na območju Mestne občine Koper v letu 2016 in primerjava s preteklimi leti (vir: Gasilska brigada Koper)

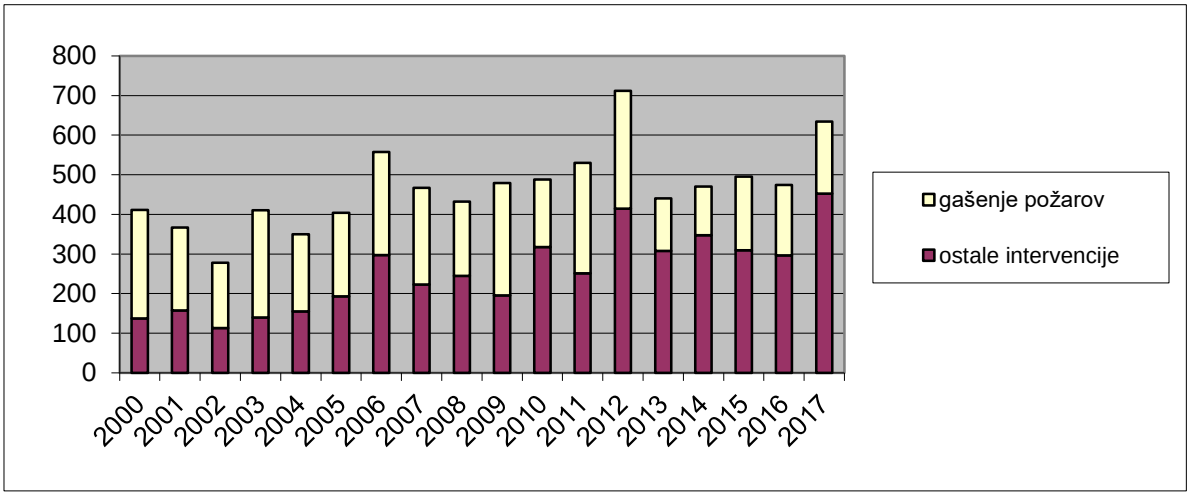

Graf 1: Delež vseh intervencij v obdobju 2000-2017 (vir: Gasilska brigada Koper)

Območje Mestne občine Koper sodi med bolj ogrožena območja v Sloveniji. Število nesreč (na prebivalca) sicer bistveno ne odstopa od povprečja, jo pa od nekaterih drugih občin razlikuje dejstvo, da jo ogrožajo nesreče, ki bi po obsegu lahko povzročile zelo velike posledice (nesreče v industriji, poplave depresijskih območij, požari v starih in strnjenih delih naselij, požari v naravnem okolju). S Koprsko občino so po ogroženosti primerljive večje občine, zlasti Ljubljana in Maribor.

Pretežni del števila nesreč predstavljajo požari, kar je tudi razvidno iz števila intervencij. Predvsem požari v naravnem okolju se, tako po številu kot po obsegu, bistveno povečajo v sušnih obdobjih.

Pri številu nesreč je opazen trend naraščanja števila nesreč (cca. 5% letno), kar je predvsem posledica razvoja in je značilen tudi za druge primerljive občine v Sloveniji. Velik vpliv na število nesreč imajo tudi vremenske razmere in v bolj sušnih letih se opazno poveča število požarov v naravnem okolju.

V obdobju zadnjih šestih let je gašenje požarov predstavljalo 60% vseh intervencij. Naloge zaščite in reševanja širšega pomena (nesreče v prometu, nesreče z nevarnimi snovmi, reševanje na in iz vode ter reševanje v avtocestnih predorih) so predstavljale 12% vseh intervencij. Izvajanje teh nalog sofinancira država, vendar še vedno pretežni del teh nalog financira občina.

Nesreče se najpogosteje dogajajo v mestnem jedru (Koper-Center) in primestnih naseljih Semedela, Olmo-Prisoje, Šalara, Ankaran, Markovec in Žusterna. Število nesreč je premosorazmerno s številom prebivalcev, kar kaže, da je večina nesreč povzročena s strani človeka. Povečano število nesreč je opazno na glavnih prometnicah in ob železniški progi.

3.3 Izvajalci nalog zaščite in reševanja

3.3.1 Gasilska javna služba

Leta 1996 je Mestna občina Koper naročila študijo »Organizacija gasilstva v Mestni občini Koper«, katero je izdelal Center za prenos znanja in tehnologij Ljubljana, ter elaborata o organiziranosti in opremljanju gasilskih enot za območje Mestne občine Koper, ki ga je izdelal PROTR d.o.o. maja 2015 za obdobje 2015-2020. Na podlagi njenih zaključkov izhaja tudi organiziranost gasilstva v Mestni občini Koper danes. Temelji za obstoječo organiziranost gasilstva v Mestni občini Koper so določeni v odloku o ustanovitvi javnega zavoda Gasilska brigada Koper, odloku o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Koper in programu varstva pred požarom v Mestni občini Koper.
Podrobneje je organiziranost gasilstva določena s sklepom Župana in z operativnim gasilskim načrtom.

***Slika 6**: Organizacijska shema javne gasilske službe MOK*

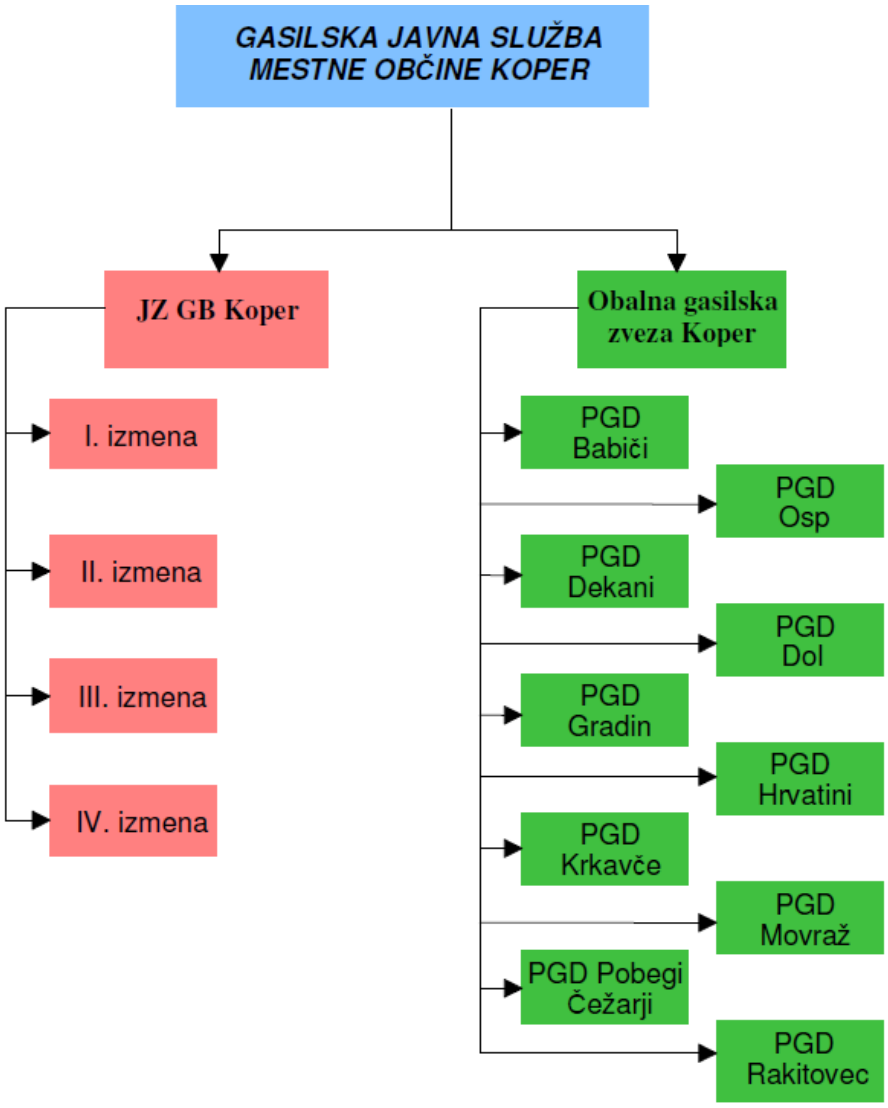

Gasilske enote ne izvajajo samo gašenja in reševanja ob požarih ampak tudi reševalne aktivnosti pri drugih nesrečah za katere so opremljeni in usposobljeni. Pri izvajanju gasilske javne službe gre predvsem za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah in od uspešnosti intervencij so velikokrat odvisna tudi človeška življenja. Zato je pomembno, da so gasilci ustrezno opremljeni in usposobljeni ter da imajo primerne prostore za delovanje.

Učinkovita in racionalna gasilska javna služba je lahko samo kombinacija poklicnih in prostovoljnih gasilcev. Poklicni gasilci so nepogrešljivi za prvi napad (običajno je od časa prihoda na kraj požara ter moči prvega napada odvisen nadaljnji razvoj in uspeh intervencije) ter zaradi same opremljenosti, usposobljenosti in izkušenosti, medtem ko so prostovoljni gasilci nepogrešljivi pri večjih požarih (oziroma nesrečah) ko je potrebno večje število gasilcev. Občina si ne more privoščiti, da bi imela zaposlenih toliko gasilcev kot jih sicer potrebuje ob večjih nesrečah, hkrati pa prostovoljni gasilci ne morejo zagotoviti dovolj »hitrega« ukrepanja (poklicna enota izvozi takoj po pozivu, medtem ko pri prostovoljnih enotah čas odvisen od dneva, ure in drugih dejavnikov ter je v povprečju nad 15 minut) ter primerne in konstantne

kvalitete storitev (katera je odvisna predvsem od usposobljenosti, opremljenosti in izkušenosti gasilcev).

Operativna organiziranost gasilske javne službe temelji na osrednji poklicni gasilski enoti katera se dopolnjuje z gasilskimi enotami prostovoljnih gasilskih društev. S takšno organiziranostjo se zagotavlja enotno nastopanje gasilcev pri intervenciji ter izkorišča prednosti posameznih struktur (poklicnih in prostovoljnih) gasilcev.
Sodelovanje prostovoljnih gasilcev na intervenciji je pogojeno predvsem od lokacije nesreče (v mestnem jedru praviloma v prvi fazi intervenira le poklicna enota), od vrste nesreče (tehnično reševanje ob nesrečah na cesti in nesrečah z nevarnimi snovmi skladno z uredbo izvaja Gasilska brigada Koper) in od velikosti nesreče (intervencijo ob manjših nesrečah poklicni gasilci lahko zaključijo preden pride do aktiviranja prostovoljnih gasilcev).
Prostovoljne gasilske enote sodelujejo (glede na podatke zbrane v zadnjih treh letih) pri cca. vsaki šesti intervenciji. Pri požarih v naravnem okolju sodelujejo na vsaki drugi intervenciji, medtem ko so prisotni na vsaki srednji ali večji nesreči (predvsem požaru).

Stanje na področju organiziranosti, opremljenosti in usposobljenosti gasilcev se je v zadnjih letih bistveno izboljšalo ter se še izboljšuje. Ocenjujemo, da so gasilske enote ustrezno pripravljene za manjše in srednje nesreče. Ob večjih in katastrofalnih nesrečah se predvideva pomoč gasilcev iz sosednjih občin Slovenske Istre in širše (cele Slovenije).

Mestna občina Koper ima podpisane sporazume o sodelovanju in medsebojni pomoči z občinami Obalno-kraške gasilske regije in Severno-primorske gasilske regije ter mestnimi občinami v Sloveniji. Ravno tako ima Gasilska brigada Koper podpisane sporazume o sodelovanju in medsebojni pomoči s sosednjimi gasilskimi enotami na območju Slovenske Istre ter izvajalci gasilske javne službe Buzeta, Umaga, Opatije in Trsta.

Če primerjamo kadrovsko zasedbo gasilske javne službe v občini in Slovenski Istri ugotovimo, da je primerljiva (cca. 3 gasilci na 1000 prebivalcev) z drugimi primerljivimi (po številu prebivalcev) evropskimi mesti. Razlika je v številu poklicnih gasilcev, saj je zgoraj navedenih mestih v povprečju skoraj en poklicni gasilec na 1000 prebivalcev, pri nas pa je en poklicni na 2000 prebivalcev. V koprski občini je v povprečju en prostovoljni gasilec več na 1000 prebivalcev kot v omenjenih evropskih mestih, kjer sta dva prostovoljna gasilca na 1000 prebivalcev.

***Tabela 5**: Pregled kadrovske sestave gasilskih enot v primerljivih mestih*

Mesto	Površina (km2)	Število prebivalcev	Gasilci (skupno)	*Poklicni gasilci*	*Prostovoljni gasilci*
Altenburg	39	49.434	105	*33*	*72*
Brandenburg	205	91.145	257	*85*	*172*
Dessau	126	97.584	355	*85*	*270*
Eisenach	40	42.513	71	*42*	*29*
Flensburg	56	88.036	398	*108*	*290*
Frankfurt/Oder	147	84.663	272	*81*	*191*
Gießen	72	73.798	239	*50*	*189*
Görlitz	25	69.982	131	*56*	*75*
Gotha	58	58.000	112	*42*	*70*
Greifswald	50	64.270	97	*67*	*30*

Hoyerswerda	31	62.901	208	*48*	*160*
Iserlohn	125	99.927	447	*79*	*368*
Minden	101	83.483	450	*56*	*394*
Neubrandenburg	87	87.261	182	*102*	*80*
Neumünster	71	81.932	414	*89*	*325*
Nordhausen	36	45.686	133	*44*	*89*
Plauen	59	70.135	157	*81*	*76*
Stralsund	39	70.800	143	*83*	*60*
Trier	117	99.015	483	*92*	*391*
Weimar	51	58.445	140	*51*	*89*
Wilhelmshaven	103	95.248	304	*115*	*189*
Wismar	41	54.443	120	*60*	*60*
Lutherstadt Wittenberg	117	54.442	253	*61*	*192*

Vir: Poklicno gasilstvo v Nemčiji in Avstriji, AGBF, 1994

Število poklicnih gasilcev v občini je primerljivo z drugimi večjimi občinami v Sloveniji. Razliko opazimo pri prostovoljnih gasilcih, saj so v Mestni občini Koper trije prostovoljni gasilci na 1000 prebivalcev, v drugih primerljivih občinah v Sloveniji pa jih je pet.
Za Slovenijo je značilna zelo dobra organiziranost in številčnost prostovoljnega gasilstva. Na območju Slovenske Istre je v nasprotju s slovenskim povprečjem značilno majhno število prostovoljnih gasilcev. Kljub odstopanju od slovenskega povprečja, kjer je prostovoljno gasilstvo del tradicije in kulture, ocenjujemo da je številčnost prostovoljnega gasilstva v občini zadovoljiva.

V Mestni občini Koper opravljajo gasilsko javno službo:
1. Poklicna gasilska enota (Javni zavod Gasilska brigada Koper) na celotnem območju Mestne občine Koper in
2. Prostovoljne gasilske enote gasilskih društev (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec) - na svojih operativnih območjih – okoliših.

Gasilske enote opravljajo predvsem:

- naloge gašenja in reševanja ob požarih in drugih nesrečah na celotnem območju Mestne občine Koper;
- preventivne naloge varstva pred požarom na svojih požarnih okoliših (operativnih območjih).

Osrednja enota za gašenje in reševanje ob požarih v Mestni občini Koper je Gasilska brigada Koper, katera opravlja aktivnosti zaščite, reševanja in pomoči na celotnem območju Mestne občine Koper.
Izvajalci gasilske javne službe opravljajo tudi druge naloge zaščite, reševanja in pomoči za katere so opremljeni in usposobljeni, predvsem pa naloge prve pomoči, tehničnega reševanja ter radiološke in kemijske dekontaminacije. Poklicna gasilska enota opravlja tudi naloge reševanja na vodi in iz vode.

Operativno območje delovanja Gasilske brigade Koper je celotno območje Mestne občine Koper, pri čemer samostojno pokriva:

- Požarni okoliš Koper: Koper, Šalara, Bošamarin, Kampel, Manžan, Škocjan, Triban.

Prostovoljna gasilska društva pokrivajo naslednja operativna območja – požarne okoliše:

- **Požarni okoliš Marezige**: Boršt, Glem, Labor, Babiči, Bočaji, Kozloviči, Lopar, Marezige, Montinjan, Trsek, Truške, Bonini, Čentur, Vanganel – pokriva PGD Babiči.
- **Požarni okoliš Črni Kal** – Osp: Rožar, Černotiče, Črni Kal, Gabrovica, Kastelec, Kortine, Krnica, Osp, Podgorje, Rižana, Socerb, Stepani, Cepki, Podgorje – pokriva PGD Osp.
- **Požarni okoliš Dekani**: Dekani, Jelarji, Plavje, Sp. Škofije, Tinjan, Zg. Škofije – pokriva PGD Dekani.
- **Požarni okoliš Črni Kal** – Dol: Bezovica, Brežec, Dol, Hrastovlje, Loka, Podpeč, Praproče, Predloka, Zanigrad – pokriva PGD Dol.
- **Požarni okoliš Gradin**: Abitanti, Belvedur, Bezovica pri Gradinu, Gradin, Koromači – Boškini, Močunigi, Pregara, Sirči, Topolovec – pokriva PGD Gradin.
- **Požarni okoliš Hrvatini**: Ankaran, Barizoni, Cerej, Hrvatini, Kolomban, Premančan – pokriva PGD Hrvatini.
- **Požarni okoliš Šmarje**: Brič, Dilici, Fijeroga, Gažon, Grinjan, Grintavec, Koštabona, Krkavče, Pomjan, Puče, Srgaši, Šmarje, Župančiči – pokriva PGD Krkavče.
- **Požarni okoliš Gra**čišče: Butari, Dvori, Gračišče, Karli, Kubed, Maršiči, Movraž, Olika, Peraji, Pisarji, Poletiči, Popetre, Smokvica, Sočerga, Sokoliči, Šeki, Trebeše, Tuljaki, Zabavlje, Lukini – pokriva PGD Movraž.
- **Požarni okoliš Pob**egi: Bertoki, Prade, Čežarji, Pobegi, Dvori, Sv. Anton – pokriva PGD Pobegi – Čežarji.
- **Požarni okoliš Rakitovec**: Rakitovec, Zazid – pokriva PGD Rakitovec.

***Slika 7**: Operativni požarni okoliši PGD*

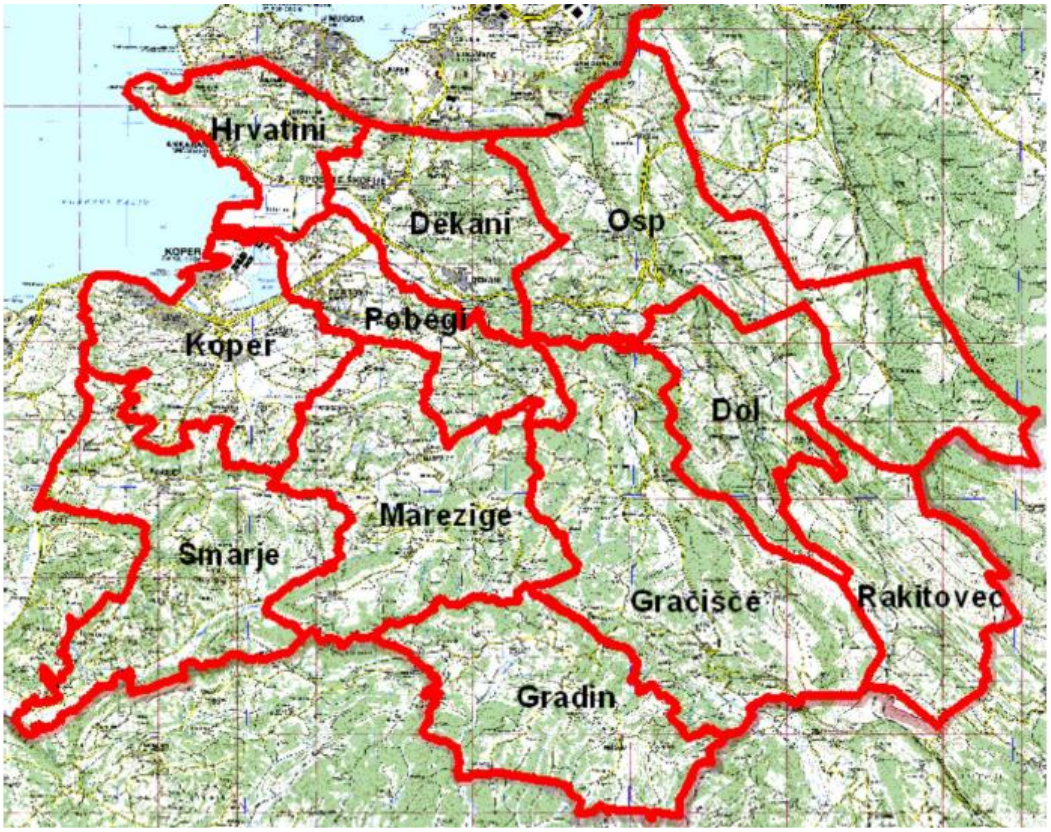

Gasilske enote so razvrščene v naslednje kategorije:

Zap. št.	*Gasilska enota*	*Kategorija*
1.	JZ Gasilska brigada Koper	VII. (poklicna)
2.	PGD Babiči	II.
3.	PGD Dekani	II.
4.	PGD Hrvatini	II.
5.	PGD Krkavče	II.
6.	PGD Pobegi - Čežarji	II.
7.	PGD Osp	I.
8.	PGD Dol	I.
9.	PGD Gradin	I.
10.	PGD Movraž	I.
11.	PGD Rakitovec	I.

Prostovoljne gasilske enote se organizirajo in opremljajo po določilih veljavnih meril za organiziranje in opremljanje gasilskih enot in na tej podlagi opravljene kategorizacije. Javni zavod Gasilska brigada Koper se organizira kot stalna dežurna služba, ki jo sestavljajo 4 izmene. Končno število gasilcev in oprema se določi s posebnim elaboratom.

3.3.2 Posamezniki in organizacije

Prebivalci lahko v primeru nesreč za svojo varnost lahko naredijo veliko tudi sami. Zelo je pomembno, da poznajo ukrepe za preprečitev in ublažitev posledic nesreč za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja.
Večji poudarek na seznanjanju prebivalstva z zaščitnimi ukrepi ob nesrečah mora biti zagotovljen preko šolskega sistema.

Posamezniki (lastniki in uporabniki premoženja) oziroma organizacije (izvajalci dejavnosti in lastniki infrastrukture) morajo ob manjših dogodkih sami biti usposobljeni in opremljeni za ukrepanje.
Industrijski obrati morajo imeti organizirane, opremljene in usposobljene službe za ukrepanje ob nesrečah, katere lahko povzročijo s svojo dejavnostjo.

3.3.3 Nujna medicinska pomoč

Izvajalci javne zdravstvene službe zagotavljajo nujno medicinsko pomoč, reševalno službo in zdravstveno varstvo ob posebnih pogojih ter pri reševanju v primeru nesreč in druge naloge iz svoje pristojnosti. Osrednja enota za prvo medicinsko pomoč na območju Mestne občine Koper je Zdravstveni dom Koper, ki zagotavlja službo nujne medicinske pomoči. V primeru nesreč se nudi nujna medicinska pomoč v okviru mreže službe nujne medicinske pomoči.
Ocenjujemo, da so službe dobro pripravljene za manjše nesreče (z manjšim številom poškodovanih), vendar predvidevamo, da bodo v primeru večjega števila ponesrečencev težave s prevozom in hospitalizacijo poškodovancev. Ocenjujemo, da je vsako zmanjšanje obsega nudenja nujne medicinske pomoči lahko kritično, saj se le to zagotavlja v minimalni meri.

3.3.4 Policija

Policija zagotavlja javni red in mir ter varnost ob nesrečah na ogroženih in prizadetih območjih ter druge naloge iz svoje pristojnosti. Predvsem pa Policija zavaruje območje nesreče, omogoča interveniranje intervencijskim silah, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške povezane z nesrečo, identificira osebe in trupla, išče pogrešane osebe ter preiskuje vzroke nesreče.
Ocenjujemo, da je Policijska uprava Koper pripravljena na manjše in srednje nesreče. Za večje in katastrofalne nesreče bi bila potrebna pomoč policistov iz sosednjih policijskih uprav.

3.3.5 Drugi izvajalci javnih služb

Izvajalci javnih služb morajo zagotavljati dejavnost, ki je predmet javne službe, tudi primerih ko pride do nesreče. Predvsem so pomembne naslednje javne službe: javna služba socialnega varstva, javna veterinarska služba, javna služba oskrbe s pitno vodo, javna služba dobave električne energije, javna služba vzdrževanja javnih cest, javna služba za čiščenje javnih površin.
Nosilec javne službe (država ali občina) mora zagotoviti, da se javna služba izvaja neprekinjeno tudi v izrednih razmerah.
Za naloge zaščite, reševanja in pomoči, ki presegajo izvajanje dejavnosti javne službe, lahko občina sklene s posameznimi izvajalci ustrezne pogodbe.

3.3.6 Poklicne (pogodbene) enote

Za naloge, katerih izvajanje ni zagotovljeno v okviru javnih služb oziroma ni organizirane prostovoljne reševalne enote ali ustrezne enote Civilne zaščite, se sklene pogodba z gospodarsko družbo oziroma javnim zavodom, ki ima ustrezne kadre in sredstva.
Pogodbe, zlasti podatke o odgovornih osebah, kadrih in sredstvih ter cenah, je potrebno redno ažurirati.

3.3.7 Prostovoljne (pogodbene) enote

Za naloge, katerih izvajanje ni zagotovljeno v okviru javnih služb, se sklene pogodba s prostovoljno organizacijo, ki ima ustrezne kadre in sredstva oziroma ima organizirano prostovoljno reševalno enoto, s katero se uredi financiranje delovanja te enote.
Pogodbe, zlasti podatke o odgovornih osebah, kadrih in sredstvih, je potrebno redno ažurirati.

3.3.8 Enote Civilne zaščite

Državljanska dolžnost sodelovanja v Civilni zaščiti je nekoliko zastarel in preživet model in postopoma prehaja v fazo opuščanja.
Od osamosvojitve Slovenije (oziroma vzpostavitve sistema zaščite in reševanja) se enot Civilne zaščite (dolžnostne strukture) ni še nikoli aktiviralo ob nesreči ampak se je vedno izvajanje nalog zagotavljalo s poklicnimi in prostovoljnimi strukturami. V okviru Civilne zaščite so do sedaj delovali in se izkazali kot ustrezni le zaposleni na področju zaščite in reševanja in poveljniki (oz. člani štabov) Civilne zaščite.

Organiziranost enot Civilne zaščite je skladna z merili za občine in enote so večinoma kadrovsko popolnjene.
Zaradi zelo majhnega interesa državljanov za sodelovanja v Civilni zaščiti (kljub zakonski obvezi) prihaja do velikih težav pri sami organizaciji, kadrovskem popolnjevanju enot in usposabljanjih. Značilen je zelo velik osip in nezanesljiva odzivnost na pozivanje. Zaradi neudeležb na usposabljanjih je usposobljenost in opremljenost enot nekoliko nižja.
Nakupe opreme za enote Civilne zaščite se bo izvajal skladno z merili ter dejanskimi potrebami ukrepanja ob nesrečah. Del te opreme bo dan v uporabo prostovoljnim reševalnim enotam, saj se ocenjuje da je hranjene opreme v skladiščih neracionalno.

3.4. Odprava posledic nesreč

Primarna odgovornost za ukrepanje ob nesreči (ter odpravo posledic nesreče) je:
- na povzročitelju nesreče (tveganja oz. nevarnosti) oziroma
- na lastniku oziroma upravljavcu premoženja oziroma infrastrukture, kjer je nastala nesreča.

Subsidiarno sta za ukrepanje odgovorna občina in država. Pri uporabi sil in sredstev se upošteva načelo postopnosti.

Primarna odgovornost za zmanjšanje tveganja za okolje je na povzročitelju tveganja. Stroške interventnih ukrepov v primeru okoljske nesreče in odpravo škodljivih posledic nesreče za okolje plača povzročitelj okoljske nesreče. Če povzročitelj okoljske nesreče ni znan ali je okoljska nesreča posledica naravnega pojava krije stroške ukrepov država.
V primeru drugih (oz. ne-okoljskih) nesreč krije stroške intervencije in odprave posledic kdor povzroči nesrečo namenoma ali iz velike malomarnosti. Če takšna nesreča ni povzročena namerno ali je nesreča posledica majhne malomarnosti, krije stroške gasilske intervencije občina. V kolikor je bila intervencija izvršena po državnem načrtu zaščite in reševanja krije stroške gasilskih enot iz drugih občin oz.država.

Posledice naravnih nesreč na premoženju praviloma odpravlja lastnik premoženja. Občina in država lahko za obnovo poškodovanega ali uničenega premoženja v zasebni lasti dodelijo sredstva upravičencem na podlagi ocene neposredne škode na stvareh.
Na premoženju, ki ni v občinski lasti, zagotavlja občina pomoč prioritetno pri odpravi nevarnosti ter preprečitvi nadaljnjega razvijanja (naravne) nesreče. Če odprave nevarnosti ni mogoče odložiti, ker bi sicer nastala večja škoda ali bilo ogroženo življenje ljudi, lahko občina prevzame tako odpravo posledic.

Odpravljanje posledic nesreč na območju občine vodi Župan. O uporabi občinskih sredstev za odpravljanja posledic nesreč odločata Župan oziroma Občinski svet skladno z predpisi o javnih financah. Vlada RS vodi odpravljanje posledic velikih nesreč. O uporabi državnih sredstev za odpravljanja posledic velikih nesreč odloča Državni zbor RS.

4. TEMELJNI CILJI VARSTVA PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Na podlagi ocen ogroženosti, ocene stanja na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter glede na razpoložljive človeške in materialne vire, so v nadaljevanju določeni temeljni cilji v srednjeročnem obdobju do leta 2022.

4.1 Zmanjšanje nevarnosti za nesreče

4.1.1 Zmanjšanje nevarnosti poplav

- Izdelati je potrebno natančnejše karte s poplavnimi območji. Skladno z ažurnimi podatki se dopolni obstoječo oceno ogroženosti.
- Zagotoviti redno vzdrževanje vseh vodnih objektov in naprav (kontrola varovalnih nasipov, redno čiščenje kanalov, redna kontrola in vzdrževanje črpališč).
- Črpališča je potrebno opremiti z rezervnimi črpalkami, da je možnost izpadov manjša. Črpališča morajo biti opremljena z agregati, ki zagotavljajo nepretrgano delovanje črpališč tudi v primeru izpada električne energije.
- Dosledno urejanje hudournikov ter izgradnja in vzdrževanje meteornih kanalizacij. Na javnih cestah in drugih javnih površinah je potrebno urediti ustrezno odvodnjavanje ter zagotoviti čiščenje odtokov in odvodnih jarkov.

4.1.2 Zmanjšanje nevarnosti požarov

- Skladno z občinskim odlokom je potrebno dosledno upoštevati prijavljanja kurjenja v naravnem okolju ter prepoved kurjenja v bivalnem okolju. Glede omejitev pri kurjenju je potrebno redno izvajati nadzor.
- Ob železniški progi je potrebno dosledno izvajati preventivne protipožarne ukrepe.

4.1.3 Zmanjšanje nevarnosti potresov

Potres je naravna nesreča in nevarnosti za njegov nastanek ni mogoče zmanjšati. Potresa ne moremo napovedati in ni mogoče vnaprej oceniti njegovega obsega.

4.1.4 Zmanjšanje nevarnosti za nesreče z nevarnimi snovmi

- Pristojni nadzorni organi in službe morajo zagotoviti dosledno izvajanje predpisov, ki določajo pravila ravnanja z nevarnimi snovmi.
- Upravljavec industrijskega obrata mora ukreniti vse potrebno, da se pri načrtovanju, gradnji, obratovanju, vzdrževalnih delih, večjih spremembah, zaustavitvi in prenehanju obratovanja preprečijo večje nesreče in zmanjšajo njihove posledice.
- Povzročiteljem tveganja za okolje se priporoča, da za primere nesreč, ki jih lahko povzročijo z lastno dejavnostjo, sklenejo ustrezna zavarovanja.

4.2 Zmanjšanje ranljivosti pred nesrečami

4.2.1 Zmanjšanje ranljivosti pred poplavami

- Pri urejanju prostora in gradnji objektov je potrebno upoštevati poplavna območja. Na poplavnih območjih, v kolikor obstaja večja verjetnost nastanka poplav, se gradnja objektov ne dovoli oziroma zahteva ustrezne višinske kote objektov.

4.2.2 Zmanjšanje ranljivosti pred požari

- Skladno z občinskim odlokom je potrebno dosledno upoštevati Slovenski standard SIST DIN 14090 z junija 1999 (površine za gasilce ob zgradbah) pri vseh novogradnjah in rekonstrukcijah objektov za katere je potrebno pridobiti lokacijsko in gradbeno dovoljenje.
- V starem mestnem jedru in drugih strnjenih delih naselij se določi in ustrezno označi dostopne poti za intervencijska vozila (intervencijske poti). Na intervencijskih poteh je potrebno redno zagotavljati nadzor prehodnosti.
- V naravnem okolju je potrebno urejati in vzdrževati protipožarne poti in protipožarne preseke v gozdovih.

4.2.3 Zmanjšanje ranljivosti pred potresi

- Da se prepreči človeške žrtve in zmanjša škodo na premoženju je potrebno zagotavljati gradnjo objektov skladno z gradbenimi predpisi in standardi.
- Pri sanaciji starejših objektov se priporoča izvedba gradbenih ukrepov, ki povečajo stabilnost konstrukcije in preprečijo porušitev objekta.

4.1.4 Zmanjšanje ranljivosti pred nesrečami z nevarnimi snovmi

- Pri načrtovanju in urejanju prostora ter naselij in pri graditvi objektov je treba uveljavljati prostorske, urbanistične, gradbene in druge tehnične ukrepe, da se preprečijo oziroma zmanjšajo škodljivi vplivi nesreč z nevarnimi snovmi ter omogoči zaščita, reševanje in pomoč.
- Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami ter v zvezi s tem povezane ukrepe varstva pred nesrečo je treba upoštevati pri načrtovanju in izvajanju prostorskih planskih aktov ter pri projektiranju in gradnji objektov.
- Glede na to, da glavne in regionalne ceste večinoma nimajo urejenega odvodnjavanja, ter da obstaja nevarnost onesnaženja okolja in vodnih virov, se priporoča, da se prevoz nevarnih snovi izvaja po avtocesti. V primeru prevoza nevarnih snovi po avtocesti predstavljajo veliko nevarnost za nesreče predori Dekani, Kastelec in Markovec.

4.3 Povečanje pripravljenosti na nesreče

4.3.1 Povečanje pripravljenosti na poplave

- Lastnike in uporabnike objektov na ogroženih območjih se seznani z ogroženostjo.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih poplav.

- Načrt zaščite in reševanja ob poplavah je potrebno redno preverjati in vzdrževati ustrezen nivo pripravljenosti vseh služb.

4.3.2 Povečanje pripravljenosti na požare

- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem opazovanja, obveščanja in javnega alarmiranja ob nevarnostih požarov. O razglasu o povečane požarne ogroženosti skupaj z navodili za ravnanje se dosledno obvešča prebivalce preko javnih medijev. Preučiti možnost vzpostavitve opazovalne službe oziroma opazovalnega sistema s katerim bi lahko dežurni gasilec na Gasilski brigadi Koper lahko spremljal dogajanje na območju občine.
- Načrt zaščite in reševanja ob požarih je potrebno redno preverjati in vzdrževati ustrezen nivo pripravljenosti vseh služb.
- Priporoča se zagotovitev intervencijskega železniškega vagona z ustrezno potrebno intervencijsko opremo in usposobitev interventne skupine gasilcev za posredovanje ob požarih ob železniški progi.
- Izvajalci gasilske javne službe skupaj z občino, zlasti v mesecu oktobru (mesec protipožarne varnosti), organizirajo preventivne akcije ter seznanjanje prebivalcev z ukrepi ob požarih.

4.3.3 Povečanje pripravljenosti na potrese

- O zaščitnem ravnanju ob potresu je potrebno prebivalce dosledno seznanjati. Glede na velikost območja, ki ga potres zajame, ima "osebna in vzajemna zaščita" prebivalcev eno najpomembnejših vlog. Učence se z ukrepi seznanja v šolah, občane pa preko neobveznih oblik usposabljanja in delitvijo informativnih brošur.
- Ob potresu je pričakovati oteženo nastopanje služb z območja občine, zato se v načrtih predvidi sprejemanje pomoči iz drugih območij ter koordinacijo intervencijskih skupin prispelih na pomoč.
- Za iskanje ponesrečencev v ruševinah občina zagotavlja enoto reševalnih psov v okviru prostovoljnih organizacij s pogodbo.
- Občina sklene za primere potresov z gospodarskimi družbami, ki imajo za izvajanje tehnično-reševalnih nalog ustrezne kadre in opremo, pogodbe.
- Po potresu se prebivalcem čimprej posreduje navodila za ravnanje po potresu. Zagotoviti je potrebno ogled poškodovanih objektov, ki bi se lahko porušili, ter oceniti nevarnost porušitve. Prebivalcem, ki so ostali brez doma, se zagotovi začasna nastanitev.

4.3.4 Povečanje pripravljenosti na nesreče z nevarnimi snovmi

- Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi oziroma kemikalije morajo (za nesreče, ki jih lahko povzročijo s svojo dejavnostjo in ki lahko ogrozijo ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino ali okolje zunaj območja organizacije):
  - izdelati oceno ogroženosti ter načrt zaščite in reševanja,
  - vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje,
  - organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč,
  - zagotoviti obveščanje in alarmiranje delavcev in okoliškega prebivalstva o nevarnostih,

- sofinancirati sorazmeren del priprav lokalne skupnosti, glede na obseg in stopnjo ogroženosti, ki jo povzroča njihova dejavnost.

- Predlaga se izdelavo baze podatkov (informacijskega sistema) o virih tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi, ki se jo letno ažurira ter so podatki dostopni tudi vodji intervencije. Informacijski sistem bi moral vsebovati tudi postopke ukrepanja ob posamezni nesreči. Dostop do omenjenih podatkov morata imeti zlasti Regijski center za obveščanje Koper in Gasilska brigada Koper (podpora vodji intervencije pri ukrepanju).
  Oceno ogroženosti in informacijski sistem je treba dograjevati skladno s potrebami in na podlagi strokovnih študij. Obstoječo oceno ogroženosti se dopolni z izračuni vplivnih območij narejeno skladno s konsolidirano metodo ocenjevanja tveganja.
- Nujna je izdelava načrta ukrepanja (načrt zaščite in reševanja) ob nesrečah z nevarnimi snovmi. V postopku načrtovanja morajo biti vključeni vsi subjekti zadolženi za ukrepanje ob nesreči. Načrti posameznih izvajalcev nalog (obratna, občinska in državna raven) marajo biti medsebojno usklajeni. V načrtih mora biti predvideno tudi delovanje kriznega štaba za primere večjih nesreč. Za uspešno in učinkovito obvladovanje nesreč se priporoča tesno sodelovanje vseh udeleženih. Organiziranje, opremljanje in usposabljanje intervencijskih enot mora potekati usklajeno.
- Ogrožene prebivalce je treba seznaniti z nevarnostmi ter jih seznaniti z ukrepi za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč). Seznanjanje prebivalcev se izvaja z organiziranjem neobveznih oblik usposabljanja občanov ter preko delitve brošur. Obveščanje okoliških prebivalcev o nevarnostih morajo zagotavljati povzročitelji tveganja. Usposabljanje prebivalcev za osebno in vzajemno zaščito ter izvajanje predpisanih zaščitnih ukrepov morata organizirati občina in država.
- Vzpostaviti celovit in učinkovit sistem obveščanja in alarmiranja ob nevarnosti nesreč. Obveščanje in alarmiranje okoliškega prebivalstva o nevarnostih mora zagotoviti povzročitelj tveganja ter mora svoj sistem za alarmiranje povezati v Regijski center za obveščanje Koper.
- Predvideti je treba lokacijo, kjer bo možno začasno skladiščiti kontaminirano opremo in odpadke (začasno hranjenje nevarnih snovi). Po zaključeni intervenciji je treba poskrbeti, da se čimprej odpelje te odpadke na ustrezna, vnaprej določena mesta ter pristopiti k sanaciji okolja.
- Nedostopnost območja ob železniški progi zahteva namestitev intervencijskega železniškega vagona z ustrezno potrebno intervencijsko opremo in usposobitev interventne skupine gasilcev za posredovanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi na železniški progi.
- Nujno je zagotoviti pripravljenost za posredovanje ob onesnaženjih na morju in priobalnih zemljiščih. Nujna je trajnejša ureditev izvajanja službe za varovanje obalnega morja (oziroma javne službe vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč morja), ki mora biti tako kadrovsko kot materialno ustrezno popolnjena. Zagotoviti je treba vsaj eno večje plovilo za čiščenje onesnaženj.

4.5 Spremljanje nestabilnosti tal

Na območju Mestne občine Koper se nadaljuje z izvajanjem monitoringov na območjih kjer so bile zaznane nestabilnosti tal (Krnica, Bezovica, Podpeč, Žusterna, itd.). Karto ogroženosti območja Mestne občine Koper pred zemeljskimi plazovi se dopolni z ugotovljenimi nestabilnostmi tal po letu 2010 ter z območjem Kraškega roba.

5. RAZVOJ PREVENTIVNIH DEJAVNOSTI

V obravnavanem obdobju se bo dopolnilo prostorske sestavine plana in drugih prostorskih načrtov z ukrepi za zaščito pred naravnimi in drugimi nesrečami ter zagotovilo redno dopolnjevanje in spremljanje izvajanja teh dokumentov, s temeljnim izhodiščem, da je prostorsko načrtovanje daleč najpomembnejši in tudi najcenejši instrument za prilagajanje dejavnosti in rabe prostora učinkom podnebnih sprememb oziroma za občutno zmanjšanje ranljivosti prostora pred temi spremembami. Prizadevati si je potrebno, da bodo pristojne službe pri dopolnjevanju svojih občinskih prostorskih aktov strokovno in dosledno upoštevajo ogroženost in ranljivost prostora. Treba je uveljaviti spoštovanje prostorskih, urbanističnih in tehničnih standardov ter pri načrtovanju in graditvi objektov uporabljati take izvedbene in arhitekturne rešitve, ki so strokovno utemeljene in preizkušene, kot najbolj zanesljive za kljubovanje naravnim ujmam.

V obravnavanem obdobju se bo nadaljevalo z izvajanjem ukrepov za preprečevanje širjenja in stabilizacijo vplivnih območij plazov velikega obsega, ki so se zgodili v preteklem obdobju. Izdelana bo strategija in program varstva pred zemeljskimi plazovi, pri čemer bo temeljni cilj zmanjševanje posledic zdrsov zemeljskih plazov in skalnih podorov.

Mestna občina Koper bo sodelovala z Javnim zavodom Gasilska brigada Koper pri načrtovanju in izvedbi preventivnih aktivnostih (sodelovanje z osnovnimi šolami in vrtci, izvedba tematskih praktičnih delavnic, ..).

6. RAZVOJ ZMOGLJIVOSTI TER SIL ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

6.1 Načrti zaščite in reševanja

Pri izdelavi načrtov zaščite in reševanja je potrebno slediti nadaljnjim poenostavitvam načrtovanja na vseh ravneh s težiščem, da morajo biti razdelani predvsem koncepti zaščite in reševanja pri odzivanju na posamezne nesreče, izpopolnjeni postopki obveščanja in izmenjave podatkov med izvajalci, načrtovane rešitve za izvajanje ključnih nalog pa usklajene med izvajalci in različnimi ravnmi načrtovanja. Razširiti bo treba možnost načrtovanja samo posameznih nalog ali ukrepov za zaščito, reševanje in pomoč.

6.2 Zaloge materialnih sredstev

Za izvajanje intervencijskih ukrepov in nalog mora občina zagotoviti, da imajo sile za zaščito, reševanje in pomoč na zalogi dovolj materialnih sredstev, kot so protipoplavne vreče, PVC-folija ali cerade za pokrivanje zemeljskih plazov in poškodovanih ostrešij objektov idr. Ta materialna sredstva se na podlagi rešitev iz načrtov zaščite in reševanja za posamezno nesrečo, v občini sistematično zagotavljajo s srednjeročnim načrtom nabave materialnih sredstev za zaščito in reševanje. Če občina med intervencijskimi ukrepi porabi vse svoje rezerve materialnih sredstev in v času poteka intervencije ne more zagotoviti dodatnih potrebnih materialnih sredstev, lahko zaprosi za pomoč v teh sredstvih URSZR preko pristojne regijske izpostave.

6.3. Razvoj sil za zaščito, reševanje in pomoč

6.3.1 Splošno

V prvih treh letih srednjeročnega obdobja, ki ga zajema ta program, je potrebno izvršiti na lokalni ravni reorganizacija sil za zaščito, reševanje in pomoč v skladu z novimi ali dopolnjenimi normativnimi in organizacijskimi rešitvami, sprejetimi v preteklem obdobju.

Skladno z usmeritvami nacionalnega programa in resolucije je potrebno okrepiti vlogo občinskega štaba za CZ ter strokovne službe ZIR, ki bo temelj načrtovanja in izvajanja zaščitnih ukrepov ter izvajanja načrtovanih nalog.

V občinskem štabu CZ je potrebno vso pozornost posvetiti strokovni zasedenosti za vsa področje nesreč , ki lahko doletijo občino. V letnih načrtih izvajanja nalog predvideti izvajanje štabnih vaj za vse morebitne nesreče. Dopolniti osebno zaščitno opremo. V občinskem proračunu zagotoviti potrebna finančna sredstva za izvajanje programa.

Na podlagi izkušenj v ostalih občinah ter zagotavljanja pravočasnega ukrepanja v primeru naravnih in drugih nesreč je potrebno zagotoviti 24 urno pripravljenost poveljnika in namestnika poveljnika štaba CZ ter strokovne službe mestne občine. V ta namen se naj predvidijo sredstva za pripravljenost na domu, ter sredstva za nabavo terenskega vozila za potrebe sistema ZIR. Vozilo je potrebno opremiti z vsemi zvočnimi in svetlobnimi oznakami za vozilo s prednostjo.

Kadrovske in materialne potrebe za delovanje Civilne zaščite - Skladno s Pravilnikom o kadrovskih in materialnih formacijah enot, služb in organov Civilne zaščite (Uradni list RS, št. 104/08) je potrebno zagotoviti najnujnejšo opremo iz poglavje »2.2 Posebna osebna, skupna in dodatna oprema poveljnikov Civilne zaščite, njihovih namestnikov in štabov Civilne zaščite« za potrebe delovanja občinske službe za zaščito in reševanje ter občinskega štaba za civilno zaščito: uniforme CZ (10x), megafon (2x), ročne radijske postaje (5x), ročne svetilke (5x), daljnogled (2x), GSM aparat (3x), prenosni računalnik (3x) in terensko vozilo. Za potrebe delovanja služb ter shranjevanje opreme je potrebno zagotoviti ustrezno opremljeno pisarno, garderobne prostore ter dostopno skladišče. Glede na število prebivalcev in velikost območja Mestne občine Koper ter obseg nalog Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006 - uradno prečiščeno besedilo, 97/2010) potrebno zagotavljati vsaj dva zaposlena v okviru občinske uprave.

Letni načrt nabave materialnih sredstev in občinskih rezerv:

LETO	PLAN NABAVE
2018	Terensko vozilo
2019	Črpalka za umazane vode HONDA WT 40 2 kos Cerada za pokrivanje streh (200m2) Postelje za zasilno namestitev 30 kos Protipoplavne vreče 1000 kos Osebna zaščitna oprema štaba CZ Prenosni računalnik z opremo Ureditev skladišča CZ
2020	Črpalka za umazane vode HONDA WT 40 2 kos PVC folija za pokrivanje streh 1000m2 Ročna radijska postaja – digitalna 3 kpl Daljnogled 2 kos Ročna svetilka 5 kos Reševalna vrv 100 m 10 kos Ribiški škornji – visoki 30 par Dežna obleka 30 kpl Naprava za polnjenje vreč 1 kos
2021	Elektro agregat 7 kva (220-380) 4 kos PVC folija za pokrivanje streh 500m2 Protipoplavne vreče 1000 kos Motorna žaga 5 kos Nosila zložljiva 10 kos Nahrbtnik za PP 5 kos
2022	Postelje za zasilno namestitev 100 kos El. potopne črpalke 1000l/min 2 kos Rokavice, razkužila, zaščitni kobinezoni..

Finančni načrt sistema zaščite in reševanja za obdobje 2018-2022

Občina mora v letnih proračunih zagotavljati sredstva za izvajanje tekočih aktivnosti in realizacijo programa dela na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v Mestni občini Koper:

Tekoči odhodki

- Sredstva za zaščito in reševanje so namenjena za redno dejavnost, kjer so zajeti stroški usposabljanj in zavarovanja pripadnikov enot Civilne zaščite, stroški vzdrževanja in servisiranja javnih zaklonišč, stroški intervencij gasilcev in drugih reševalnih enot ter ostali stroški delovanja sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestne občine Koper.
- Sredstva za nadomestilo plač zajemajo refundacijo nadomestil plač pripadnikom enot in služb zaščite, reševanje in pomoč, zlasti gasilcev in pripadnikov Civilne zaščite, ki so pozvani na usposabljanja, vaje ali intervencije.
- Del sredstev za dejavnost in pripravljenost je namenjena sofinanciranju društev, ki opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči (taborniki in skavti, kinologi, potapljači, jamarji ter radioamaterji).
- Sredstva za delovanje gasilske javne službe – Zagotavljati sredstva za izvajanje programa dela Javnega zavoda Gasilska brigada Koper ter programov dela prostovoljnih gasilskih organizacij, ki izvajajo gasilsko javno službo v Mestni občini Koper. Sredstva za dejavnost Javnega zavoda Gasilska brigada Koper so namenjena predvsem zagotavljanju kadrovskih in materialnih potreb za delovanje gasilske brigade kot osrednje (poklicne) gasilske enote v občini. Predvideno zvišanje sredstev za dejavnost JZ Gasilska brigada Koper se načrtuje za potrebe odprave anomalij pri vrednotenju delovnih mest skladno z vladnim predlogom. Sredstva za sofinanciranje dejavnosti prostovoljnih gasilskih organizacij zajemajo sredstva za redno delovanje gasilskih enot, vzdrževanje in obnavljanje gasilskih sredstev in opreme, usposabljanje pripadnikov gasilskih enot ter zavarovanje gasilcev in gasilskih vozil, ki opravljajo gasilsko javno službo v Mestni občini Koper.

Investicijski odhodki

- Sredstva za potrebe Civilne zaščite – Investicijski odhodki zajemajo sredstva za nabavo opreme in sredstev za materialno popolnitev enot zaščite, reševanja in pomoči. Nakup opreme za zaščitno in reševanje se izvaja skladno z merili iz uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč. Ravno tako so sredstva namenjena za nabavo nujno potrebne opreme in sredstev za potrebe izvajanja zaščitnih ukrepov ter reševanja in pomoči ob nesrečah.
- Sredstva za potrebe gasilstva - Investicijski odhodki zajemajo sredstva sofinanciranje nakupa gasilskih vozil ter gasilske zaščitne in reševalne opreme v gasilskih enotah ter izgradnjo oz. investicijsko vzdrževanje in obnovo objektov za delovanje gasilstva.

6.3.2 Razvoj posameznih sil za zaščito, reševanje in pomoč

6.3.2.1 Civilna zaščita

Na vseh občinskih ravneh je potrebno izvesti reorganizacijo Civilne zaščite tako, da se bo povečala specializacija enot in služb, ki jih popolnjujejo pripadniki Civilne zaščite, pri čemer se bo upoštevalo ogroženost in nova predpisana organizacijska merila.

6.3.2.2 Gasilci

Poklicni gasilci

Gasilska brigada Koper ima izdelan in potrjen program kadrovskih in materialnih potreb za obdobje 2016-2020. Kadrovski načrt je izdelan skladno z trenutno veljavnimi predpisi, to je Uredbi o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja. Dokument prikazuje načrtovano število zaposlenih glede na posamezne vire financiranja v obdobju 2016-2020.
V letu 2015 je bila izdelana »Revizija št. 1: Elaborat o organiziranosti in opremljenosti gasilskih enot za območje Mestne občine Koper, za obdobje 2016-2020«, ki je podala predloge za organiziranost in opremljenost gasilskih enot v Mestni občini Koper.

Finančni načrt nabav gasilskih vozil Gasilske brigade Koper glede na finančne obveznosti Mestne občine Koper je sledeči:

Leto	Tehnično vozilo	Kombinirano vozilo	GVGP-1 (2x)	Skupaj
2018	34.086,96	50.340,00	6.956,00	91.382,96
2019	34.086,96	50.340,00	20.868,00	105.294,96
2020	34.086,96	50.340,00	20.868,00	105.294,96
2021	34.086,96	50.340,00	20.868,00	105.294,96
2022	34.086,96	50.340,00	20.868,00	105.294,96
2023		50.340,00	13.912,00	64.252,00
2024		50.340,00		50.340,00

Skladno s program kadrovskih in materialnih potreb za obdobje 2016-2020 so predvidene sledeče nabava gasilskih vozil:

Leto	Vozilo	Okvirni znesek
2019	GVGP-1	80.000,00
2021	GVC-16/25	450.000,00

Glede na že sprejete obveznosti je za odplačevanje leasinga za gasilskih in zdravstveni dom predvideva:

Leto	Gasilski dom	Zdravstveni dom
2018	284.425,10	17.963,40
2019	284.425,10	17.963,40
2020	284.425,10	17.963,40
2021	284.425,10	17.963,40
2022	284.425,10	17.963,40
2023	284.425,10	17.963,40
2024	284.425,10	17.963,40
2025	284.425,10	17.963,40
2026	284.425,10	17.963,40
2027	10.053,01	634,90

Prostovoljno gasilstvo

Najpomembnejša reševalna struktura v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in še posebej pri ZRP so prostovoljni gasilci, organizirani v Obalni gasilski zvezi Koper kot javna gasilska služba.
Gasilstvo bo tudi v naslednjem obdobju organizirano kot obvezna javna lokalna služba (javna gasilska služba), katere trajno in nemoteno opravljanje zagotavljajo lokalne skupnosti in država. Opravlja se v javnem interesu ter je za prizadete in ogrožene ljudi in živali brezplačno.
Obalna gasilska zveza Koper mora posebno skrb nameniti in skupaj z občino nadaljevati aktivnosti za povečevanje števila prostovoljnih gasilcev.
Aktivnosti za izboljšanje statusa prostovoljnih gasilcev se bodo morale izvajati v celotnem srednjeročnem obdobju, skladno s prizadevanji za izboljšanje statusa vseh prostovoljnih reševalcev.
Spodbujalo se bo organiziranje, opremljanje in usposabljanje ekip prve pomoči v gasilskih enotah in, skladno z ocenami ogroženosti, ekip za reševanje na vodi in iz nje.

Obalna gasilska zveza Koper, ki združuje deset teritorialnih prostovoljnih gasilskih društev je izdelala plan nabave opreme in vozil za obdobje 2017-2022, kateri predvideva:

Organizacija	2017	2018	2019	2020	2021	2022
PGD BABIČI	65.000,00 GVGP-2		40.000,00 GVM-1			
PGD DEKANI						40.000,00 GVM-1
PGD DOL			40.000,00 GVM-1			
PGD GRADIN	65.000,00 GVGP-2		40.000,00€ GVM-1			

PGD HRVATINI	55.000,00 GVGP-1	40.000,00 GVM-1				
PGD KRKAVČE				40.000,00 GVM-1		
PGD MOVRAŽ				40.000,00 GVM-1		
PGD OSP					40.000,00 GVM-1	
PGD POBEGI-ČEŽARJI		65.000,00 GCGP-2			40.000,00 GVM-1	
PGD RAKITOVEC				65.000,00 GVGP-1	40.000,00 GVM-1	
OGZ KOPER						
OPREMA - skupno	30.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00	25.000,00	100.000,00
SKUPAJ:	***215.000,00***	***135.000,00***	***150.000,00***	***175.000,00***	***145.000,00***	**140.000,00**

Prostovoljnim gasilskim društvom, katera v Mestni občini Koper opravljajo gasilsko javno službo, je potrebno zagotoviti objekte oziroma prostore za delovanje gasilskih enot. V petletnem obdobju tega programa se dokonča obnovo gasilskega doma v Ospu, dokonča izgradnjo gasilskega doma v Rakitovcu ter začne in dokonča izgradnjo gasilskega doma v Babičih.

7. USMERITVE ZA IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

Usposabljanje gasilcev za potrebe gasilske javne službe se izvaja v prostorih gasilskega doma v Kopru.

Za potrebe izvajanja gasilskih vaj je potrebno v sodelovanju z Gasilsko brigado Koper zagotoviti ustrezno lokacijo za nov gasilski poligon za potrebe gasilstva in požarne varnosti v Slovenski Istri.

Spodbuja se usposabljanje prostovoljnih gasilcev za kar skrbi Obalna gasilska zveza Koper.

8. SMERNICE ZA RAZVOJNO IN RAZISKOVALNO DELO

Razvojno in raziskovalno delo s področja varstva pred požarom se deloma financira s sredstvi Uprave RS za zaščito in reševanje. Mestna občina Koper lahko samostojno financira raziskovalne ter razvojne projekte varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami pomembne za varnost v občini.

Nesreče na morju imajo lahko tragične posledice tako za posadko in potnike kot za okolje, zato je potrebno skupno čezmejno sodelovanje. V okviru evropskega projekta NAMIRG se vzpostavi skupno enoto za posredovanje na morju (ob požarih in drugih izrednih dogodkih na ladjah) skupaj s poklicnimi enotami iz Kopra, Trsta in Rovinja.

9. ODPRAVLJANJE POSLEDIC NESREČ TER ZAGOTAVLJANJE FINANČNIH IN SREDSTEV ZA VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

Primarna odgovornost za ukrepanje ob nesreči (ter odpravo posledic nesreče) je:

- na povzročitelju nesreče (tveganja oz. nevarnosti) oziroma
- na lastniku oziroma upravljavcu premoženja oziroma infrastrukture, kjer je nastala nesreča.

Subsidiarno sta za ukrepanje odgovorna občina in država. Pri uporabi sil in sredstev se upošteva načelo postopnosti.

Primarna odgovornost za zmanjšanje tveganja za okolje je na povzročitelju tveganja. Stroške interventnih ukrepov v primeru okoljske nesreče in odpravo škodljivih posledic nesreče za okolje plača povzročitelj okoljske nesreče. Če povzročitelj okoljske nesreče ni znan ali je okoljska nesreča posledica naravnega pojava krije stroške ukrepov država.
V primeru drugih (oz. ne-okoljskih) nesreč krije stroške intervencije in odprave posledic kdor povzroči nesrečo namenoma ali iz velike malomarnosti. Če takšna nesreča ni povzročena namerno ali je nesreča posledica majhne malomarnosti, krije stroške gasilske intervencije občina. V kolikor je bila intervencija izvršena po državnem načrtu zaščite in reševanja krije stroške gasilskih enot iz drugih občin država.

Posledice naravnih nesreč na premoženju praviloma odpravlja lastnik premoženja. Občina in država lahko za obnovo poškodovanega ali uničenega premoženja v zasebni lasti dodelijo sredstva upravičencem na podlagi ocene neposredne škode na stvareh.
Na premoženju, ki ni v občinski lasti, zagotavlja občina pomoč prioritetno pri odpravi nevarnosti ter preprečitvi nadaljnjega razvijanja (naravne) nesreče. Če odprave nevarnosti ni mogoče odložiti, ker bi sicer nastala večja škoda ali bilo ogroženo življenje ljudi, lahko občina prevzame tako odpravo posledic.

Občinska uprava Mestne občine Koper v času naravnih in drugih nesreč opravlja naloge iz svoje pristojnosti ter nudi podporo pri izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči.
Odpravljanje posledic nesreč na območju občine vodi Župan. O uporabi občinskih sredstev za odpravljanja posledic nesreč odločata Župan oziroma Občinski svet skladno z predpisi o javnih financah. Vlada RS vodi odpravljanje posledic velikih nesreč. O uporabi državnih sredstev za odpravljanja posledic velikih nesreč odloča Državni zbor RS.

10. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

CZ	Civilna zaščita
GJS	Gasilska javna služba
OGZ	Obalna gasilska zveza Koper
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
MOK	Mestna občina Koper
OGE	Osrednja gasilska enota v občini (JZ GB Koper)
OŠCZ	Občinski štab Civilne zaščite
OGN	Operativni gasilski načrt občine
PCZ	Poveljnik civilne zaščite občine
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PGE	Poklicna gasilska enota
ReCO	Regijski center za obveščanje Koper
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
RK	Rdeči križ
VURS	Veterinarska uprava Republike Slovenije
ZARE	Sistem radijskih zvez zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
MSK	(Medvedev-Sponheuer-Karnik) potresna lestvica.

VIRI:

- Odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Koper (Ur.l. RS, št. 4/2016)
- Sklep o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (št. 846-4/2008 z dne 8.4.2008, dopolnitve z dne 14.1.2009 in spremembe z dne 9.3.2010, 19.5.2015 in 5.6.2015)
- Program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami Mestna občina Koper od 2006 do 2010 (št. K824-6/2005 z dne 20.07.2006)
- Poročilo o reviziji ocen ogroženosti zaradi nevarnih snovi v Mestni občini Koper (Institut "Jožef Stefan", marec 2006)
- Študija primera vključitve ocen tveganja v prostorski načrt Mestne občine Koper (Institut "Jožef Stefan", september 2007)
- Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 (Ur.l. RS, št. 75/16)
- Program kadrovskih in materialnih potreb Javnega zavoda Gasilska brigada Koper v letih 2016-2020 (št. 051-1051/15 z dne 5.11.2015)
- Revizija št. 01: Elaborat o organiziranosti in opremljenosti gasilskih enot za območje Mestne občine Koper za obdobje 2015 – 2020 (Protr d.o.o., maj 2015)
- Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Gasilska brigada Koper (Uradne objave, št. 16/97 ter Ur.l. RS, št. 61/2004 in 58/2017)
- Operativni gasilski načrt Mestne občine Koper (št. 845-17/2011 z dne 24.10.2011, dopolnitve z dne 05.07.2013 ter spremembe 24.07.2013)
- Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur.l. RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 – ZNOrg)
- Uredba o sredstvih in opremi za osebno in skupinsko zaščito (Ur.l. RS, št. 116/03)
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Ur.l. RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16)

Izdelal:

PRO-ZIR® Poslovni sistemi d.o.o.